

NR 1
2015

BIBLIOTEKARZ RADOMSKI

KWARTALNIK INFORMACYJNO-PUBLICYSTYCZNY
MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W RADOMIU

W pierwszych słowach

W pierwszych w tym roku. Czyli powinny jakoś podsumować rok ubiegły i/albo zarysować kierunki działania na rok bieżący. O podsumowanie nie łatwo. Rok minął, ani gorszy, i niestety, ani lepszy od kilku poprzednich. Głównie z brakiem funduszy musieliśmy sobie radzić. Każdą złotówkę przed wydaniem trzeba byłoobejrzyć kilka razy i kilka razy zastanowić się, czy racjonalnie ją wykorzystujemy. Bibliotekarze byli zmęczeni głównie taką sytuacją. Wiem, że z powodu refrenu - „nie mamy pieniędzy, nie stać nas na to” – wiele ciekawych i pożytecznych pomysłów, poza etap pomysłów nie wykroczyło. A szkoda, bo zawsze można zrobić więcej i lepiej, z większym rozmachem i na większą skalę, ale nie wszystko da się zrobić za darmo.

Jestem pełna uznania i wdzięczności dla pracowników biblioteki, którzy przez cały rok dzielnie radzili sobie z ograniczeniami finansowymi, wkładali w pracę cały zapal i serce. Rekwizyty, szczególnie do zajęć z dziećmi, kombinowali, pożyczali, przynosili z własnych domów. A przecież nie musieli. Mogli pracować na tyle, na ile mieli zapewnione możliwości działania. No, chyba jednak nie mogli i chyba jednak musieli. Bo to tacy ludzie. Sprawdzeni w działaniu, tacy wprost z Żeromskiego. Z literatury, nie z głównej ulicy w Radomiu. Dzięki nim w naszych bibliotekach tyle się wydarzyło i tyle się działo. A przecież nie o wszystkim zdołaliśmy napisać w czterech numerach „Bibliotekarza Radomskiego” w ubiegłym roku. Nie zmieściło się.

Za taką Waszą postawę, drodzy moi Bibliotekarze, dziękuję najserdeczniej. Dziękuję za to, że nie tracicie zapалу, chęci do pracy, dobrego humoru, że mimo wielu trudności, które przez kolejne lata nie chcą zniknąć, Wam chce się chcieć. Za to, że ciągle potraficie zrobić z pracy dobrą zabawę – bo tak jest lżej i łatwiej.

Tyle podsumowania.

A co z wytyczaniem nowych dróg? Myślę, że nie ma takiej potrzeby. Razem chodźmy dalej drogą już rozpoznaną, drogą naszej bibliotekarskiej misji, naszego zawodowego powołania.

Anna Skubisz-Szymanowska

Redaguje zespół w składzie:

Anna Skubisz-Szymanowska – redaktor naczelna,
Alicja Bożena Śliwa – sekretarz redakcji,
Maria Kaczmarska, Teresa Majdak, Dorota Prawda,
Ilona Michalska-Masiarz, Zofia Nogaś, Małgorzata Skwarek

Wydawca:

Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich w Radomiu,
Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Oddział w Radomiu

Adres redakcji:

ul. Piłsudskiego 12
26–600 Radom
tel.: (048) 36 267 35
fax: (048) 36 338 18
e-mail: biblioteka@mbpradom.pl
www.mbpradom.pl

Zdjęcie na okładce: Antoni Żuchowski

Skład i przygotowanie do druku: Mariusz A. Dański

Druk: MULTICOLOR

ul. S. Żeromskiego 75
26–600 Radom
www.multicolor.firmy.radom.pl
e-mail: mcolor@ats.net.pl

ISSN 1230–869X

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca
i zastrzega sobie prawo ich skracania i redagowania.

Wydawca jest wyłącznym dystrybutorem kwartalnika „Bibliotekarz Radomski”

Biblioteka jest instytucją finansowaną przez Gminę Miasta Radomia

Minął rok

W bibliotece w Radomiu

Anna Skubisz-Szymanowska

Gromadzenie zbiorów

W roku 2014 zbiory MBP w Radomiu wzbogaciły się o 15 949 woluminów książek (łącznie z czasopismami oprawnymi) za 237 715,82 zł. Książki pochodziły z następujących źródeł:

- zakup – 4 989 wol. za 117 754,73 zł w tym:
 - z budżetu własnego biblioteki 1 716 wol. za 44 764,81 zł,
 - z dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego 2 468 wol. za 52 050 zł,
 - z dobrowolnych składek czytelnicznych 805 wol. za 20 939,92 zł.
- dary – 4 333 wol. za 39 775 zł.
- inne źródła (za zagubione, odnalezione, przekazane z agendy do agendy, przeinventaryzowane w Czytelnii Regionalnej) – 456 wol. za 70 319,60 zł.
- czasopisma oprowne – 171 wol. za 9 866,49 zł.

W porównaniu do roku 2013 kupiono o 537 wol. mniej, wydano 16 268,65 zł mniej. Wskaźnik zakupu wyniósł 2,37 wol. na 100 mieszkańców (w roku 2013 wynosił 2,59).

W roku 2014 ubytkowano ze zbiorów 11 353 wol. książek o wartości 77 283,40 zł oraz 3 woluminy czasopism oprawnych o wartości 30 zł.

Struktura zakupu kształtowała się w następujący sposób:

- literatura piękna dla dorosłych – 43,5 %,
- literatura piękna dla dzieci – 28,5%,
- literatura popularnonaukowa – 28,5%.

Przybyło 206 jednostek zbiorów specjalnych za kwotę 5 936,12 zł. Z zakupu 193 jednostki za 5 761,12 zł. Były to audiobooki, płyty CD i DVD z muzyką, filmami, edukacyjnymi programami komputerowymi. Zbiory te były gromadzone w Czytelnii Muzycznej i Zbiorów Multimedialnych, filii nr 17 (dla osób niepełnosprawnych), innych agendach i filiach miejskich.

Dla Czytelni Czasopism oraz filii i agend MBP kupiono 163 egz. czasopism za 33 771,83 zł. W porównaniu do roku 2013 kupiono 6 egz. więcej. Przeznaczono na ten cel 88,88 zł mniej niż rok wcześniej.

Opracowanie zbiorów bibliotecznych Skatalogowane zostały wszystkie nowe nabytki. Kontynuowano prace nad wprowadzaniem do katalogu komputerowego zbiorów audiowizualnych Czytelni Muzycznej oraz książki mówionej w filii nr 17, zakończono wprowadzanie księgozbioru Czytelni Regionalnej. Sprawnie przebiegało przekazywanie zbiorów z filii nr 8 do filii nr 6 (zmodyfikowano 5 024 rekordy), wynikające z połączenia filii po remoncie budynku.

W związku ze zmianą metodyki Języka Hasel Przedmiotowych JHP BN od 2010 r. prowadzone są sukcesywne prace, według najnowszych zasad, przy opracowywaniu przedmiotowym zbiorów. W ubiegłym roku objęte nimi były wszystkie agendy Biblioteki Głównej i filie miejskie.

III Ewidencja i kontrola zbiorów bibliotecznych

Zainwentaryzowane zostały wszystkie książki, które przybyły do zbiorów biblioteki. Na bieżąco prowadzono rejestry przybytków dla zbiorów Biblioteki Głównej i filii MBP. Sporządzano zbiorcze sprawozdania z przybytku księgozbioru w bibliotekach gminnych powiatu radomskiego.

Przeprowadzone zostało skontrum kontrolne zbiorów Czytelni Ogólnej (lipiec 2014) oraz zbiorów filii nr 1 (październik 2014). Sporządzono pełną dokumentację poskontralną (protokoły kontroli, wykazy braków względnych i bezwzględnych).

Udostępnianie zbiorów

W 2014 roku korzystało z bibliotek 28 661 czytelników zarejestrowanych, którzy wypożyczyli 439 163 książki. Odwiedzili biblioteki 212 503 razy. Czytelnie i kąciki czytelnicze w filiach bibliotecznych odwiedziło 57 877 osób, które skorzystały ze 121 167 wol. książek, 5 129 tomów czasopism oprawnych i 77 056 egz. czasopism bieżących, 3 168 jednostek materiałów audiowizualnych, 80 dokumentów elektronicznych. Kontynuowano usługę „Książka na telefon”. Bibliotekarze odwiedzali w domach 18 czytelników, którym dowieziono 536 woluminów. Z Wypożyczalni Międzybibliotecznej skorzystało 45 osób. Na ich prośbę sprowadzono z innych bibliotek w Polsce 112 wol. Najczęściej były to książki z prawa, psychologii, pedagogiki, historii, teorii literatury. Korzystali z nich studenci, nauczyciele, regionaliści, dziennikarze. Aby zaspokoić ich potrzeby korzystaliśmy głównie z księgozbiorów bibliotek: UMC-S-u, KUL-u, Biblioteki m. st. Warszawy, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Biblioteki Narodowej.

Radomska Biblioteka Cyfrowa

Zdigitalizowane w poprzednich latach „Życie Radomskie” (płyty CD) udostępniono na stronie Radomskiej Biblioteki Cyfrowej. Równocześnie trwało skanowanie, obróbka graficzna i tworzenie metadanych zbiorów instytucji, z którymi Radomska Biblioteka Cyfrowa nawiązała współpracę. Są to: Muzeum Wsi Radomskiej – udostępniono 37 pozycji z dziedziny etnografii, w większości katalogów wystaw wydanych przez skansen, Szydłowieckie Centrum Biblioteczno-Multimedialne Szydłowieckiego Centrum Kultury i Sztuki – Zamek – udostępniono 46 pozycji. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Radom przekazało do digitalizacji swoje zbiory (w tym cenne czasopisma). Zeskanowano i udostępniono kroniki Harcerskiego Klubu Turystycznego Bra De Li, dokumentujące jego działalność. Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Tadeusza Kościuszki w Radomiu przekazało kroniki, które zostały zeskanowane, opracowane i udostępnione na stronie RBC.

Kontynuowana była współpraca z Biblioteką Pedagogiczną w Radomiu. Dzięki temu na stronie RBC można znaleźć książki z historii wychowania, szkolnictwa, pedagogiki i psychologii wydane do 1939 r. W ciągu roku zamieszczono 112 pozycji. Udostępniono również 84 starodruki pochodzące z parafii Wniebowzięcia NMP w Ilży.

Do współpracy włączyły się biblioteki powiatu radomskiego: Ilża, Wierzbica, Jedlnia Letnisko, Jedlińsk, Pionki i Skaryszew oraz szkoły w Wierzbicy, Łęczanach, Polanach i Rudzie Wielkiej. Książki, czasopisma, kroniki i dokumenty życia społecznego (m.in. fotografie), przekazane przez te instytucje, zostały zamieszczone na stronie RBC.

W 2014 roku podpisano umowę o współpracy w zakresie digitalizacji ma-

teriałów archiwalnych, znajdujących się w parafiach na terenie Diecezji Radomskiej. W ramach projektu zeskanowano, opracowano i udostępniono 100 starodruków z parafii św. Zygmunta w Szydłowcu.

Wyselekcjonowane i przygotowane wcześniej dokumenty ze zbiorów naszej biblioteki o uregulowanym statusie prawnym (domena publiczna): starodruki, książki XIX i XX-wieczne oraz czasopisma i gazety regionalne są systematycznie wprowadzane do RBC. W ciągu roku zeskanowano 2 150 książek oraz ok. 3 000 innych dokumentów (w tym czasopisma, starodruki, fotografie, mapy, wystawy).

W 2014 roku na stronie RBC udostępniono 7 422 publikacji, (około 500 000 skanów,) stronę internetową odwiedziło 543 357 użytkowników.

31 lipca 2014 r. zakończono realizację projektu „Rozbudowa pracowni digitalizacji Radomskiej Biblioteki Cyfrowej” w ramach Wieloletniego Programu Kultura + Narodowego Instytutu Audiowizualnego. Dotacje z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Gminy Miasta Radom i wkład własny Biblioteki pozwoliły doposażyć Pracownię Digitalizacji w następujący sprzęt: skaner dzielowy formatu A2 wraz z jednostką sterującą i monitorem, 2 komputery stacjonarne z monitorami i oprogramowaniem ABBY FineReader 11, serwer DELL R 520, macierz dyskową QNAP, 30 taśm LTO4, komputer do obsługi biblioteki taśmowej. Zainstalowany i skonfigurowany sprzęt umożliwia skanowanie dokumentów, obróbkę graficzną, opracowanie przedmiotowe i archiwizację.

Opracowanie bibliografii regionalnej Bibliografia tworzona jest w formacie MARC 21 zgodnie z zaleceniami i „In-

strukcją stosowania języka haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej w bibliografii województwa mazowieckiego”, opracowaną przez Bibliotekę m. st. Warszawy – Bibliotekę Główną Województwa Mazowieckiego. Prace prowadzone są w zintegrowanym systemie bibliotecznym ALEPH. Opisy wprowadzane do bazy zapisywane są bezpośrednio na serwerze w Warszawie. W ten sposób tworzona jest „Bibliografia Województwa Mazowieckiego”. W roku 2014 wprowadzono 6 652 opisy artykułów z czasopism i wydawnictw zwartych. Bibliografo- wanych jest ponad 35 czasopism regionalnych ukazujących się w Radomiu i na terenie powiatu radomskiego. Są to m. in.: Echo Dnia, Gazeta Wyborcza, 7 Dni, Tygodnik Radomski, Gość Radomski Ave – dod. do Gościa Niedzielnego, Gazeta Radomska, Bibliotekarz Radomski, Jedlińsk Panorama Gminy, Nasza Jedlnia i Miejscowości Okoliczne, Kronika Diecezji Radomskiej, Nad Zagożdżonką, Miesięcznik Prowincjonalny, Kronika Mazowiecka, Teraz Radom, Policyjny Głos Mazowsza, Głos Radomski, Gmina Przytyk, Znad Radomki: Wieści Wolickie, Nasza Gmina: Biuletyn Informacyjny Miasta i Gminy Skaryszew, Przegląd Regionalny Ziemia Radomska, Głos Mariacki, OK.! Magazyn, Radom.pl., Kwartałnik Romski, Gazeta Parafialna: Miesięcznik Parafii bł. Annuraty w Radomiu, Królowa Świata, Iskierki św. Rafała.

Działalność wydawnicza

W roku sprawozdawczym biblioteka wydała 4 numery kwartalnika „Bibliotekarz Radomski” oraz 6 numerów dwumiesięcznika „Miesięcznik Prowincjonalny”.

Realizacja zadań biblioteki powiatowej Sieć placówek samorządowych powiatu radomskiego liczy 38 bibliotek. Dla pracują-

Statystyka MBP za 2014 r.											
Filia/Agenda	Wypożyczalnia										
	Liczba odwiedzin	Liczba wypożyczeń	Struktura wypożyczeń						Zbiory audiowizualne	Zbiory elektroniczne	Liczba wypożyczeń na 1 czytelnika
			Literatura piękna dla dorosłych	Literatura piękna dla dzieci	Literatura niebeletrystyczna	Czasopisma a poprawne	Czasopisma niepoprawne	Zbiory audiowizualne			
F.1	10415	22243	15249	3767	2943	0	284	0			18,5
F.2	12970	29440	18357	5416	5667	0	0	0			18,8
F.3	6999	16312	10536	3780	1996	0	0	0			20,1
F.4	6600	17093	11609	3134	2150	0	200	0			19,0
F.6	32386	65805	46782	5081	13962	0	0	0			17,0
F.7	9618	21856	16223	2159	3178	0	296	0			15,4
F.8	7235	9259	803	7871	585	0	0	0			5,9
F.9	9089	20255	14062	2888	2338	0	967	0			17,7
F.10	15042	32294	24364	3274	4656	0	0	0			20,8
F.12	8119	19394	12974	3041	3203	0	176	0			16,6
F.14	12565	28412	20662	3972	3201	0	577	0			18,6
F.15	10040	22448	16176	3288	2984	0	0	0			16,5
F.16	13463	27152	17902	5266	3887	0	76	21			18,0
F.17	2207	5227	11	0	2	0	102	5112	0		23,2
Ogółem filie	156748	337190	225690	52937	50752	0	2678	5133	0		17,0
Wyp.dla Dorosł.	43822	81809	55848	424	25537	0	0	0			12,5
Wyp.dla Dzieci	11428	18704	1065	15839	1800	0	0	0			8,4
Wyp. Muzyczna	420	924	0	0	0	0	0	924			30,8
Książka na telefon	85	536	206	0	5	0	0	325			29,8
Ogółem Bibl. Gl.	55755	101973	57119	16263	27342	0	0	1249			11,5
Ogółem MBP	212503	439163	282809	69200	78094	0	2678	6382	0		15,3

cych tam bibliotekarzy zorganizowano następujące szkolenia:

- 25 marca 2014 r. – prezentacja platformy zasobów edukacyjnych dla instytucji i firm IBUK Libra. Spotkanie prowadził Piotr Kołacz – Wydawnictwo Naukowe PWN S.A., uczestniczyli w nim m.in. dyrektorzy bibliotek samorządowych.
- 10 kwietnia 2014 r. przeprowadzono warsztaty poświęcone funkcjonalności i pracy w systemie bibliotecznym MAK+ dla bibliotekarzy powiatu radomskiego, pracujących w w/w programie. W szkoleniu wzięli udział także pracownicy działów informatyki oraz instrukcyjno-metodycznego i sieci miejskiej. Warsztaty przeprowadził Piotr Byrski (Instytut Książki) – administrator systemu.
- 19 maja 2014 r. przeprowadzono szkolenie nt. „Ochrona danych osobowych” – Sylwia Czub-Kiełczewska – pracownik Instytutu Książki. Uczestnicy (dyrektorzy bibliotek powiatu radomskiego) otrzymali autorskie materiały szkoleniowe oraz certyfikaty ukończenia szkolenia.
- 21 października 2014 r. – warsztaty dla bibliotekarzy Mazowsza organizowane w ramach projektu „Wspólny mianownik. Od nowa” w ramach Programu Narodowego Centrum Kultury – Ojczysty – dodaj do ulubionych.
- 28 października 2014 r. zorganizowano warsztaty nt. „Asertywność w kontakcie z użytkownikiem”. Szkolenie skierowane było do dyrektorów bibliotek powiatu radomskiego oraz kierowników agend / filii MBP w Radomiu. Warsztaty odbyły się pod kierunkiem Tomasza Radkiewicza – trenera Firmy TRAKT. Uczestnicy otrzymali materiały szkoleniowe oraz certyfikaty ukończenia szkolenia.

- 5 listopada 2014 r. przeprowadzono cykliczne szkolenie „MAK+ bez tajemnic”, poświęcone uruchomieniu wypożyczalni w systemie MAK+ dla bibliotekarzy 12 gmin powiatu radomskiego. W naradzie, która odbyła się w siedzibie GBP w Zakrzewie, wzięli udział także pracownicy działów informatyki oraz instrukcyjno-metodycznego i sieci miejskiej. Warsztaty przeprowadził Piotr Byrski (Instytut Książki) – administrator systemu.
- 18 grudnia 2014 r. odbyło się szkolenie „Poprawność opisów bibliograficznych w formacie MARC21 w bibliotekach publicznych powiatu radomskiego. Warsztaty przeprowadziła Mariola Turek – kierownik Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów MBP w Radomiu.
- praktyka zawodowa studentki (mieszkanek powiatu radomskiego) Uniwersytetu Jagiellońskiego (kierunek: Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo) w radomskiej bibliotece
- „Mój staż – moja przyszłość” projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Uczestniczyły w nim 4 uczennice szkół średnich, w tym 2 mieszkanki powiatu radomskiego.

Pracownicy działów instrukcyjno-metodycznego, informatyki oraz pracownicy digitalizacji 46 razy wyjeżdżali do bibliotek samorządowych. Zapoznano się z problemami dotyczącymi tworzenia komputerowych baz katalogowych w programie MAK+, sytuacją kadrową i lokalową, udzielono pomocy merytorycznej. Zalecano systematyczne kontrolowanie stanu księgozbiorów. Wiele uwagi poświęcono pozyskiwaniu cennych zbiorów (książki, dokumenty, kroniki), które wzbogaciły zasoby Radomskiej Biblioteki Cyfrowej.

Statystyka MBP za 2014 r.

Filia/Agenda	Czytelnie														Uwagi
	Liczba odwiedzin	Liczba udostęp- nionych wol. Ogółem	Struktura udostępnionych wol.					Liczba udostęp. materiałów audio- wizualnych	Gry i zabawy	Liczba udzielonych informacji	Liczba dni otwarcia	Liczba udostępn. dokument. elektroniz- owanych			
			Literatura piękna dla dorosłych	Literatura piękna dla dzieci	Literatura niebeletry- styczna	Czasopism a oprawy nieopraw- nych	Liczba udostępn. czasopism nieopraw- nych								
F.1	3743	1203	63	387	371	0	382	0	4	10954	245	0			
F.2	1366	688	38	4	190	0	456	0	61	1248	246	0			
F.3	611	1167	59	25	502	0	581	0	0	278	211	0			
F.4	2494	2232	314	314	784	0	820	0	3	2036	233	0			
F.6	1698	3160	0	0	1110	0	2050	0	241	32386	351	0			
F.7	2393	456	0	63	122	0	271	0	9	1599	244	0			
F.8	3005	1515	0	710	494	0	311	0	179	7235	282	0			
F.9	1869	3184	177	650	1061	0	1296	0	36	2677	212	0			
F.10	1810	1117	0	0	497	0	620	0	0	1217	280	0			
F.12	1825	291	0	0	120	0	171	0	0	1825	223	0			
F.14	614	1290	0	0	643	0	647	0	0	536	248	0			
F.15	949	692	0	0	323	0	369	0	3	2000	225	0			
F.16	5012	1647	230	279	539	0	584	0	170	12679	245	15			
F.17	483	483	0	0	0	0	379	104	0	8340	209	0			
Ogółem filie	27872	19125	881	2432	6756	0	8937	104	706	85010	3454	15			
Czytelnia Ogólna	17520	23208	573	0	22635	0	0	0	0	17520	283	0			
Czytelnia Czasop.	8286	71897	0	0	0	4897	67000	0	0	8286	286	0			
Czytelnia Reg.	406	1727	18	0	1170	232	307	0	0	4087	285	0			
Czytelnia Muz.	2086	5210	0	0	1269	0	812	3064	0	5329	200	65			
Wypoż. dla Dorosł.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21910	283	0			
Wypoż. dla Dzieci	1707	0	0	0	0	0	0	0	0	5713	283	0			
Ogółem Bibl. Gł.	30005	102042	591	0	25074	5129	68119	3064	0	62845	1620	65			
Ogółem MBP	57877	121167	1472	2432	31830	5129	77056	3168	706	147855	5074	80			

Ponadto udzielano pomocy informa-
tycznej (Jedlnia-Letnisko, Wolanów), pole-
gającej na reinstalacji systemu operacyjne-
go oraz programu klienta – Biblioteka PIAP.

Sprawozdawczość

Opracowana została analiza działalności
MBP w Radomiu (wg wytycznych Biblio-
teki Publicznej m. st. Warszawy Bibliote-
ki Główniej Województwa Mazowieckiego)
i sprawozdania GUS za 2013 rok. Przygo-
towywano materiały dotyczące działalności
bibliotek publicznych Radomia i placówek
samorządowych powiatu radomskiego na
zlecenie Wydziału Kultury UM w Radomiu
oraz Starostwa Powiatowego. Raz w mie-
siącu sporządzano sprawozdania statys-
tyczne ze stanu czytelnictwa w Bibliote-
ce Główniej i filiach na terenie miasta, oraz
sprawozdania półroczne i roczne z biblio-
tek na terenie powiatu. Instruktorzy MBP
zwerifikowali analizy działalności biblio-
tek samorządowych powiatu w 2013 roku
oraz rocznych sprawozdań GUS, sporzą-
dzonych przez dyrektorów tych placówek,
i dostarczyli je pracownikom Działu Instruk-
cyjno-Metodycznego Biblioteki Wojewódz-
kiej w Warszawie.

X Promocja czytelnictwa, książki
i kultury

W 2014 roku w Miejskiej Bibliotece Publicz-
nej w Radomiu oraz jej filiach organizowa-
ne były różnego rodzaju imprezy promu-
jące książkę oraz szeroko rozumianą kul-
turę. Działalność ta należy do podstawo-
wych zadań Działu Promocji Książki i Bi-
blioteki, ale działania o takim charakterze
w minionym roku podjęły także filie MBP
nr 1, 2, 4, 6, 7, 12, 14, 15, 16.

Dla dorosłych

• 37. Radomska Wiosna Literacka – od-
była się w dniach 1-4 kwietnia 2014 r.
w Bibliotece Główniej i 3 filiach. Spotka-
nia były przeznaczone dla dzieci, mło-
dzieży i dorosłych. Do udziału zapro-
szeni zostali pisarze i poeci – zdobywcy
najważniejszych polskich nagród literac-
kich, np. Justyna Bargielska – dwukrot-
na laureatka Nagrody Literackiej Gdynia,
Ziemowit Szczerek – radomianin, zdo-
bywca Paszportu Polityki, Marcin Pa-
łasz – pisarz dla dzieci i młodzieży, lau-
reat Nagrody im. Kornela Makuszyńskie-
go, Wiosnie towarzyszyła wystawa po-
święcona historii ekslibrisów numizma-
tycznych, na którą złożyły się ekslibrisy
oraz publikacje książkowe ze zbiorów Le-
cha Kokocińskiego, honorowego preze-
sa Polskiego Towarzystwa Numizmatycz-
nego oraz Przemysław Ziemby, preze-
sa radomskiego oddziału PTN. Podczas
37. RWL odbyło się 13 spotkań, w któ-
rych wzięło udział 700 osób.

• IX otwarty konkurs o tytuł Radomskiego
Mistrza Polskiej Ortografii 2014 – od-
był się 20 września. Został organizo-
wanych w ramach radomskich obcho-
dów Europejskich Dni Dziedzictwa. Do
udziału zgłosiło się 190 osób (w tym 38
z powiatu). Do pisania w Sali Koncerto-
wej ROK przystąpiło 140 osób (w tym 26
z powiatu). Dyktando zostało dofinanso-
wane przez Prezydenta Miasta Radomia
(dotacja celowa) oraz przez Starostę Ra-
domskiego. Konkurs został objęty patro-
natem Rady Języka Polskiego przy Pol-
skiej Akademii Nauk, a tekst jak zwykle
napisał prof. Andrzej Markowski. On też

Statystyka MBP za 2014 r.

Czytelnicy

Filia/Agenia		Ogółem	wg wieku						wg zajęcia						
			1	2	3	4	5	6	P	R	U	S	M	I	Nz
F.1	1201	142	112	145	378	239	185	83	5	238	120	300	118	337	
F.2	1563	303	130	123	481	299	227	57	2	416	107	497	64	420	
F.3	812	208	80	48	243	152	81	60	0	220	47	299	0	186	
F.4	901	173	85	75	248	193	127	55	2	172	53	295	92	232	
F.6	3866	672	388	452	1114	748	492	174	3	1070	394	1248	142	835	
F.7	1418	172	143	137	461	322	183	98	2	394	106	404	86	328	
F.8	1571	607	171	83	465	158	87	51	3	389	64	834	40	190	
F.9	1146	217	126	106	301	201	195	52	0	186	62	395	100	351	
F.10	1550	180	152	125	458	321	314	63	3	356	85	420	124	499	
F.12	1170	183	95	130	407	239	116	69	3	367	140	331	47	213	
F.14	1526	246	147	139	456	235	303	78	1	287	74	468	116	502	
F.15	1362	200	147	115	430	229	241	91	1	302	69	409	48	442	
F.16	1509	338	179	153	430	287	122	125	3	359	141	553	30	298	
F.17	225	26	7	4	30	51	107	0	0	13	2	35	47	128	
Ogółem filie	19820	3667	1962	1835	5902	3674	2780	1056	28	4769	1464	6488	1054	4961	
Wyp.dla Dorosł.	6561	196	1265	1508	1919	1020	653	207	11	1152	1021	2612	454	1104	
Wyp.dla Dzieci	2232	794	382	189	583	200	84	84	1	420	98	1330	104	195	
Wyp. Muzyczna	30	0	0	1	11	18	0	0	0	27	1	0	2	0	
Promocja	18	0	0	0	2	3	13	0	0	0	0	0	0	18	
Ogółem Bibl. Gł.	8841	990	1647	1698	2515	1241	750	291	12	1599	1120	3942	560	1317	
Ogółem MBP	28661	4657	3609	3533	8417	4915	3530	1347	40	6368	2584	10430	1614	6278	

przewodniczył jury, a w komisji sprawdzającej znaleźli się nauczyciele-metodycy z radomskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli oraz z radomskiego oddziału Stowarzyszenia Nauczycieli Polonistów. Nagrody zostały wręczone podczas spotkania finałowego w Miejskiej Bibliotece, w czasie którego prof. Markowski wygłosił wykład dotyczący współczesnego języka polskiego.

- Tydzień Kultury Chrześcijańskiej – W 2014 r. biblioteka, po raz kolejny, była współorganizatorem, wraz ze Stowarzyszeniem „Młyńska” Verum Bonum Pulchrum i Wydziałem Duszpasterskim Kurii Diecezji Radomskiej, Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej. W bibliotece odbyły się 4 imprezy: spotkanie z Ewą Czackowską, dziennikarką i autorką m.in. biografii kard. S. Wyszyńskiego i św. Faustyny Kowalskiej, wystawa „Pomnik trwalszy od spiżu...” prezentująca wydawnictwa papieskie ze zbiorów biblioteki, zorganizowana dla uczczenia kanonizacji Jana Pawła II, wystawa malarstwa Łukasza Faldrowicza „Impresje o ikonach” oraz pięciodniowy Kiermasz Książki Katolickiej przygotowany przez Polskie Wydawnictwo Encyklopedyczne. W spotkaniach wzięło udział 660 osób.

Spotkania autorskie, wieczory poezji, promocje wydawnictw regionalnych W 2014 r. w Bibliotece Głównej oraz filiach na terenie miasta odbyło się kilkanaście takich imprez. Swoje publikacje zaprezentowali:

- Zespół do Badań Dzieciw Radomia pierwszy numer rocznika naukowego „Radomskie Studia Humanistyczne” oraz monografię Barbary Fuglewicz „Początki Radomia”,

- Instytut Pamięci Narodowej najnowszą książkę Sebastiana Piątkowskiego „Okupacja i propaganda. Dystrykt radomski Generalnego Gubernatorstwa w publicystyce polskojęzycznej prasy niemieckiej (1939-1945)” oraz komiks Przemysława Ochni „Radomski Czerwiec'76”.
- Instytut Archeologii i Etnologii PAN 4 tom serii „Radom. Korzenie miasta”.
- radomski oddział Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego pierwszy numer kwartalnika „Radomskie Zapiski Numizmatyczne”.
- Emilia Frankowska z okazji Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich promowała najnowszy tomik poezji „Smak i zapach życia”.
- Grażyna Jeromin-Gałuszka, powieściopisarka związana z ziemią radomską opowiadała o swojej twórczości (spotkanie zostało zorganizowane przez Stowarzyszenie Nauczycieli Polonistów – Oddział w Radomiu).
- Monika Mazur promowała czwarty w dorobku tomik „Kosmogonie”.
- Robert Gong, autor związany z Radomiem, specjalizujący się w pisaniu powieści sensacyjnych, promował książkę „Kokainowa miłość”.
- Krzysztof Mańczyński, radomski malarz, którego wspomnienia stały się podstawą książki „Krzysztof Mańczyński. Malarz-pedagog we wspomnieniach i opiniach współczesnych”, opowiadał o tym właśnie wydawnictwie.
- Jerzy Wlazło, dziennikarz i pisarz urodzony w Radomiu, promował drugi w swoim dorobku kryminał „Kondukt umarłych”.
- Wieczór poetycko-muzyczny Hanny Avis – Zembrzyckiej i Jacka Kowalczewskiego

„Na serca nutę”, przygotowany w filii nr 6 z okazji Walentynek.

W 2014 r. odbyło się 12 takich spotkań. Wzięło w nich udział 591 osób.

Wystawy

W Bibliotece Głównej zorganizowano 34 wystawy, w otwarciu których uczestniczyło 1 590 osób. Odbyło się: 11 wystaw fotografii w Małej Galerii RTF, 10 ekspozycji w Galerii „Ekslibris” (np. fotografików zrzeszonych w Fotoklubie Rzeczypospolitej Polskiej – Region Radomski, absolwentów Wydziału Sztuki UTH: Łukasza Fałdrowicza i Michała Wójcickiego, artystycznej, ceramicznej biżuterii Ewy Wrzosek), 5 wystaw w Galerii M-10 (np. młodzieży z III LO im. D. Czachowskiego, uczennic Agaty Chojackiej-Pyrgiel z radomskiego MDK). W sali wystawienniczo-odczytowej miało miejsce 6 wystaw, np. „Przyda się ludziom na długo”, poświęcona życiu i działalności Oskara Kolberga, prezentująca publikacje jego i jemu poświęcone ze zbiorów biblioteki, „Czytanie łączy pokolenia” – fotografii Marty Wiktorii Trojanowskiej, „Sztuka mediów” – prace studentów I roku Wydziału Sztuki UTH, malarstwo Krzysztofa Mańczyńskiego. Ponadto w korytarzu na parterze zorganizowana zostały 2 wystawy: „Laureaci polskich nagród literackich w 2013 roku” oraz „Wizerunek bibliotekarzy i biblioteki w literaturze”.

Regularnie przygotowuje wystawy filia nr 6. W ubiegłym roku swoją twórczość prezentowali tam: Ludmiła Owsijenko (studentka Wydziału Sztuki UTH), Arkadiusz Kurowski (fotograf z Białobrzegów), Bartosz Jakubowski (debiutujący wystawą fotografii absolwent Zespołu Szkół Skórzano-Odzieżowych, Stylizacji i Usług), Monika Mazur (radomska poetka, i plastyczka),

Szczepan Pomarański (przewodnik PTTK) oraz Teresa Bysiec (studentka Wydziału Sztuki UTH). Ponadto, w ramach współpracy z okolicznymi przedszkolami, w filii oglądać można było prace przedszkolaków. Małą galerię prowadzi także filia nr 16, która, oprócz 9 wystaw i gazetek okolicznościowych na klatce schodowej, zorganizowała 6 wystaw w „Galerii F-16”. Były to: Oliwii Kozery „Świat. Fikcja i rzeczywistość”, Teresy Leśniewskiej „Malowane chwilą”, tkaniny Marii Kościńskiej-Wójtowicz „Igraszki z włóczką”, malarstwo Ewy Bystrowskiej „Szkice akwarelowe”, rysunki Alicji Sobani „Świat anime w ołówku”, fotografii Marty Wiktorii Trojanowskiej „I otworzono Księgę Życia”.

Wystawki okolicznościowe organizowali także pracownicy filii nr 2 na Gołębiewie, nr 7 na Plantach, nr 12 na Wośnikach, nr 15 na Prędocinku.

Ogółem w placówkach MBP zorganizowano 91 wystaw i wystawek okolicznościowych, z których 40 miało oficjalne wernisaże. W wernisazach wzięło udział 1 865 osób, natomiast wszystkie ekspozycje wisiały w miejscach ogólnodostępnych, stąd liczba odbiorców równa jest liczbie odwiedzin w danej placówce w danym miesiącu.

Z pozostałych imprez dla dorosłych (własnych lub współorganizowanych), które odbyły się w bibliotece w ubiegłym roku należy wymienić m.in.: konferencję naukową „Kadra dowódcza Okręgu Radomsko-Kieleckiego ZWZ-AK *Jodła* 1939-1945”, zorganizowaną przez radomską delegaturę IPN, comiesięczne spotkania Klubu Historycznego im. Generała Stefana Roweckiego „Grota” w Bibliotece Głównej oraz comiesięczne spotkania historyczne i turystyczne w filii nr 6. Cykl wykładów „Czas

niezapomniany. Radomianie i ich miasto w latach wojny i okupacji” drugi rok z rzędu prowadził dr Sebastian Piątkowski, natomiast w lutym, we współpracy z Oddziałem Miejskim PPTK, zainaugurowany został cykl prelekcji „Nieoczywisty przewodnik po ziemi radomskiej i świętokrzyskiej”.

W ubiegłym roku zorganizowane także zostały warsztaty pisania wspomnień dla seniorów (we współpracy ze Stowarzyszeniem Dziennikarzy i Dokumentalistów „Koncentrat”), szóste „Spotkanie pokoleń” radomskich bibliotekarzy, spotkanie dla kobiet z onkolog Danutą Krajewską „Rak piersi – zagrożenia i możliwości profilaktyki”, spotkanie z policjantami „Bezpieczna dzielnica – bezpieczny mieszkanie”, warsztaty z chustonoszenia dla młodych mam czy spotkanie filmowe przygotowane wspólnie z delegaturą IPN – „PRL w filmie dokumentalnym”. Po raz pierwszy także pracownicy filii prezentowali swoją placówkę podczas festynu osiedlowego „Pożegnanie lata na XV-lecie” (zorganizowanego przez MOPS).

Od kilku lat pracownicy filii nr 16 angażują się w życie osiedla: kierownik filii uczestniczy w spotkaniach Centrum Aktywności Lokalnej, współpracuje z okolicznymi szkołami i przedszkolami, a także rokrocznie bierze udział w festynach osiedlowych, podczas których promuje bibliotekę. W 2014 r. festyn osiedlowy „Dialog” odbył się w maju. Z tej okazji filia przygotowała kiermasz wydawnictw MBP, quiz wiedzy o książce i bibliotecę oraz atrakcje dla dzieci.

Ciekawą i bardzo potrzebną inicjatywą okazały się lekcje obsługi komputera dla seniorów, które w ubiegłym roku zainicjowały dwie filie: nr 6 i 16. Cieszyły się dużym zainteresowaniem starszych czytelników. W filii nr 6 brało w nich udział 32 osoby (odbyło się w sumie 190 indywidu-

alnych lekcji), a w filii nr 16 – 6 osób, które uczestniczyły w 33 lekcjach.

W 2014 roku zorganizowano 393 imprezy dla dorosłych, uczestniczyło w nich 6 486 osób.

Dla dzieci i młodzieży

- Ferie w bibliotece – Od 17 do 28 lutego w trzech placówkach biblioteki odbywała się akcja „Ferie w bibliotece”, przeznaczona dla dzieci ze szkół podstawowych. Filie nr 2, 6 i 16 przygotowały program zabaw. Znalazły się w nim: quizy, pogadanki literackie i popularnonaukowe, spotkania z ciekawymi ludźmi, konkursy plastyczne, gry planszowe, zabawy przy komputerze, zabawy ruchowe. Filia nr 2 prowadziła zajęcia pod hasłem „Czytamy, tworzymy i mówimy, czyli dobrze się bawimy”. W oparciu o książkę Agnieszki Chylińskiej „Zezia i Giler” bibliotekarki rozmawiały z dziećmi o rodzinie, zwierzętach, radości, smutku, przyjaźni. W filii nr 16 dzieci spotkały się z bajkopisarzem Wojciechem Krupą, który poprowadził dla nich warsztaty literackie, oraz Magdaleną Witczak, aktorką radomskiego teatru, która z kolei poprowadziła warsztaty teatralne, brały też udział w licznych konkursach plastycznych i literackich.

- Tydzień z Internetem – w obchody którego biblioteka włączyła się po raz drugi. Pracownicy filii nr 16 zorganizowali dwa spotkania dla dzieci z kl. I i II PSP nr 21 w Radomiu zatytułowane „Co ze mnie wyrośnie?”. Do przeprowadzenia tych spotkań wykorzystany zostały m.in. scenariusz inspirowany książką Aleksandry i Daniela Mizielińskich, oferowany przez Program Rozwoju Bibliotek. Poczęstunek dla dzieci sponsorował Bank Żyw-

ności i prywatni darczyńcy. W 2 spotkaniach wzięło udział 53 osoby.

- Noc z Andersenem – w kwietniu ub. roku już po raz szósty odbyła się bardzo lubiana i atrakcyjna impreza czytelnicza dla dzieci w wieku 6 – 10 lat. 32 dzieci spędziło noc w bibliotece. Bawiły się i walczyły o Patent Nieustraszonego Czytelnika. Musiały pokonać pełen zagadek tor przeszkód, baśnie Andersena czytali im znani radomianie. W filii gościli także aktorzy z Teatru „Resursa”, Strzelecki Oddział Kawaleryjski „Beliniak”, tancerze z Centrum Tańca Moniki i Romana Pawelców.

- Światowy Dzień Książki i Praw Autorских – 23 kwietnia świętowali nie tylko dorośli czytelnicy biblioteki. Filie pracujące z dziećmi także przygotowały z tej okazji atrakcje. W „dwójce” odbyły się dwa spotkania autorskie z Wojciechem Krupą, w których wzięło udział 58 dzieci. Filia nr 16 ogłosiła konkurs plastyczny „Książka to mój wielobarwny świat”. Adresatem były dzieci klas 0-III szkół podstawowych z Radomia i powiatu radomskiego oraz 1 przedszkola. Spotkanie finałowe i wręczenie nagród odbyło się 23 kwietnia. Gościem specjalnym był Szalony Kapelusznik z książki „Alicja w Krainie Czarów” Lewisa Carrolla. W tę postać wcieliła się Marta Trojanowska – bibliotekarka i pasjonatka książki o Alicji.

W 4 spotkaniach wzięło udział 206 osób.

- Ogólnopolski Tydzień Bibliotek 2014 – przebiegał pod hasłem „Czytanie łączy pokolenia”. W ramach obchodów w Bibliotece Głównej zorganizowana zosta-

ła wystawa fotografii Marty Wiktorii Trojanowskiej „Czytanie łączy pokolenia”, filia nr 16 przygotowała drużynowy turniej wiedzy o książce i bibliotece (rozegrany między uczniami klas III z PSP nr 21) oraz występ teatrzyku bibliotecznego „Nastolatki z F – 16” z przedstawieniem „W krainie fantazji”. Filia nr 2 (wraz z oddziałem radomskim Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich) ogłosiła konkurs plastyczny dla dzieci i dorosłych „Ulubiona książka mojego dzieciństwa”. Wpłynęło na niego 124 prace. Na spotkanie finałowe zaproszony został Wojciech Krupa, który opowiadał nie tylko o pisaniu książek, ale także o tym, co lubił i lubi czytać.

W spotkaniach z okazji Tygodnia Bibliotek 2014 wzięło udział 199 osób.

- Kampania „Cała Polska czyta dzieciom” – Włączyły się w nią filie pracujące z dziećmi. Podczas XIII Ogólnopolskiego Tygodnia Głośnego Czytania „dwójka”, „szóstka” i „szesnastka” zorganizowały spotkania z ciekawymi ludźmi, którzy opowiadali o sobie, o swoich zawodach i czytali fragmenty ciekawych książek. Biblioteki gościły między innymi: dziennikarkę TV DAMI Agnieszkę Mąkosę, harcerki ze Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, policjantów z Komendy Wojewódzkiej Policji, aktorów z Teatru „Resursa”, tłumaczkę języka migowego Dorotę Olbromską, Wiceprzewodniczącego Rady Miejskiej w Radomiu Włodzimierza Bojarskiego, Adelę Głowacką z Radomskiego Stowarzyszenia Romów „Romano Waść”.

- Nauka angielskiego – w dalszym ciągu filia nr 6 współpracowała z Centrum Helen Doron. W każdą третią sobotę mie-

siąca odbywają się w bibliotece spotkania pod hasłem „Cała Polska czyta dzieciom po angielsku”, podczas których brytyjski lektor czyta bajki dzieciom, opowiada o zwyczajach w krajach anglojęzycznych. W 2014 r. odbyło się 9 spotkań, w których wzięło udział 148 dzieci. Kontynuowany był internetowy kurs języka angielskiego „FunEnglish.pl”. Bezpłatnie i samodzielnie skorzystało z niego 16 dzieci.

- Lato w bibliotece – zajęcia wakacyjne prowadziły filie nr: 2, 6 i 16. Filia nr 9 zorganizowała kilka spotkań we współpracy z Domem Kultury „Borki”.

W programie akcji były przede wszystkim zabawy związane z tekstami literackimi, czytanie fragmentów książek, oglądanie ich ekranizacji, ilustrowanie ulubionych książek, zagadki literackie, konkursy, prezentacje multimedialne. Filia nr 2 plan zajęć oparła na znanej książce Hanny Januszewskiej „Pyza na polskich drózkach”, natomiast dzieci w filii 16 spędzały czas pod hasłem „Wakacje na ludowo z Oskarem Kolbergiem”. Poznawały sylwetkę etnografa i zwyczaje ludowe. Nie zabrakło zajęć ruchowych, zwiedzania ciekawych miejsc, np. Muzeum Wsi Radomskiej czy Klubu Środowisk Twórczych „Łaźnia”. Filia nr 16 ponadto włączyła się do akcji „Sieciaki na wakacjach”, organizując Sieciakowy Piknik Edukacyjny, podczas którego dzieci uczyły się, jak reagować na zagrożenia czyhające w Internecie. Do przygotowania pikniku wykorzystano materiały nadesłane przez Fundację Dzieci Niczyje i Fundację Orange.

W akcji „Wakacje w bibliotece 2014” wzięło udział 182 dzieci.

- Światowy Dzień Zwierząt – Spotkanie z tej okazji odbywa się rokrocznie na po-

czątku października w filii nr 16. Jego celem jest uwrażliwienie dzieci na los zwierząt i świata przyrody. W tym roku ogłoszony został konkurs plastyczny „I kudłate i łaciate...”. Wzięły w nim dzieci z Radomia i z powiatu radomskiego z klas I-III szkół podstawowych. Wpłynęło 366 prac, a spośród ich autorów wyłoniono 15 zwycięzców w trzech kategoriach wiekowych: kl. I, II, III. Podczas spotkania finałowego wystąpił teatrzyk „Nastolatki z F-16” z przedstawieniem „Bajka o szczęściu” na motywach książki Izabeli Degórskiej, wręczono nagrody, zaś nagrodzone prace można było oglądać na wystawie pokonkursowej.

- Światowy Dzień Pluszowego Misia – na stałe wszedł do programu imprez bibliotecznych. Filia nr 6 zorganizowała konkurs plastyczny „Misiowe szaleństwo”, a na spotkanie finałowe zaprosiła Andrzeja Marka Grabowskiego, twórcę żaby Moniki, Kulfony, autora tekstów piosenek, programów telewizyjnych. Na konkurs wpłynęło 110 prac, spośród których jury wyłoniło zdobywców trzech nagród głównych i 7 wyróżnień. W spotkaniu finałowym wzięło udział 126 osób. „Szesnastka” z kolei zorganizowała spotkanie autorskie z Andrzejem Markiem Grabowskim, w którym wzięło udział 44 dzieci z zaprzyjaźnionej szkoły podstawowej.

- XXV Młodzieżowa Akademia Kultury MAK – W 2014 r. odbyła się jubileuszowa edycja tej imprezy. Uczestniczyły w niej dzieci i młodzież do 16 roku życia z Radomia i z powiatu radomskiego. Patronat nad konkursem literackim objął Starosta Radomski. Zadaniem uczestników było zrecenzowanie dowolnej książki

i odpowiedź na pytanie, czy czytanie to strata czasu. Na konkurs wpłynęło 136 prac (w tym 49 z powiatu – z Mazowszan, Jedlińska, Skaryszewa, Wierzbicy, Pakosławia, Zakrzewa, Przytyka, Wsoli, Pionek i Natalina).

- Spotkania autorskie – W filii nr 6 odbyło się spotkanie dla najmłodszych czytelników. Gościem była Marta Berowska, bajkopisarka i poetka. Filia nr 16 promowała radomskich twórców literatury dla dzieci: Walentynę Pawelec, Wojciecha Krupę.
- Inne formy pracy z dziećmi – W filii na Gołębiewie prowadzone były zajęcia biblioterapeutyczne „Z książką ku wartościom”, w których brały udział podopieczni Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących przy ul. Struga 86 w Radomiu. Odbyło się 8 spotkań, w których uczestniczyło 6 dziewcząt. W filii nr 6 dzieci z Zespołu Szkół Muzycznych w Radomiu wystąpiły z przedstawieniem jasełkowym, a w kwietniu uczniowie z Publicznej Szkoły Podstawowej przygotowali dla czytelników tej biblioteki Akademię Wielkanocną. Dla młodzieży z pobliskiego gimnazjum zorganizowane zostało spotkanie z magikiem Adrianem Pruskim „Just Edi Show”, w którym wzięło udział 80 osób. Filia na Południu aktywnie uczestniczy w życiu osiedla: współpracuje z Centrum Kultury „Południe”, z Centrum Aktywności Lokalnej, z okolicznymi szkołami i przedszkolami. Wspólnie z nimi organizuje dla mieszkańców osiedla m. in.: festyny, spotkania oplatkowe, wielkanocne, konkursy. Przy bibliotece działa amatorski teatrzyk, którego opiekunką jest Dorota Prawda, kie-

rownik filii. Do grupy należy 10 aktorów. W ubiegłym roku odbyło się 37 prób teatralnych, a dzieci wystąpiły z 4 przedstawieniami; oprócz tych z okazji Tygodnia Bibliotek i Światowego Dnia Zwierząt były to spektakle z okazji zakończenia roku szkolnego i na „Spotkaniu z Mikołajem” w Klubie Osiedlowym Południe. Nową inicjatywą tej biblioteki były warsztaty rękodzielnicze. Odbyły się wakacyjne warsztaty z papieroplastyki z Haliną Majkusiak, warsztaty tworzenia kartek bożonarodzeniowych z Jolantą Falkiewicz oraz warsztaty tworzenia ozdób choinkowych metodą papieroplastyki z Haliną Majkusiak. Wzięło w nich udział 53 osoby.

- Wycieczki i lekcje biblioteczne – Do obowiązków pracowników MBP należy organizacja wycieczek po bibliotece oraz lekcji bibliotecznych dla dzieci i młodzieży. Odbyło się 26 wycieczek do Biblioteki Głównej oraz 196 lekcji bibliotecznych w filiach na terenie miasta. Skorzystało z nich 4 879 osób.

We wszystkich imprezach promujących czytelnictwo i bibliotekę, zorganizowanych w Bibliotece Głównej i filiach bibliotecznych w Radomiu, adresowanych do dorosłych, młodzieży i dzieci wzięło udział 17 112 osób, a imprez tych było w roku 2014 – 94.

Komputeryzacja

W tej dziedzinie w roku 2014 wykonano następujące prace:

1. Zainstalowano w Bibliotece Głównej i filiach nową wersję (v.22) zintegrowanego systemu bibliotecznego ALEPH zgodnie z zaleceniami Działu Informatyki biblioteki wojewódzkiej.

2. Zainstalowano oprogramowanie OpenVPN client (serwer uruchomiono w bibliotece wojewódzkiej) w związku ze zwiększeniem bezpieczeństwa transmisji danych pomiędzy komputerami MBP w Radomiu z oprogramowaniem Aleph Raporty, a serwerem ALEPH, posadowionym w bibliotece wojewódzkiej (instrukcję instalacji, pliki konfiguracyjne, wykaz kont z hasłami przesłał Dział Informatyki biblioteki wojewódzkiej).
3. Uaktualniano certyfikaty i wersje programów zainstalowanych w Dziale Księgozości: Płatnik, Optima (Kasa/Bank, Optima Płace i Kadry).
4. Udostępniono bezprzewodową sieć WIFI w Czytelnii Ogólnej, Czytelnii Czasopism oraz Filii nr 6, celem umożliwienia użytkownikom biblioteki, korzystania z własnych przenośnych komputerów.
5. Wymieniono system Linux z 32 bitowego na 64 bitowy, co usprawniło i przyspieszyło pracę tworzenia i obsługi bibliotek Cyfrowych dLibra oraz strony Radomskiej Biblioteki Cyfrowej.
6. Podjęto współpracę z firmą IT Serwis Ernest Karbownik w zakresie postawienia nowego serwera Radomskiej Biblioteki Cyfrowej oraz zainstalowania nowej wersji systemu dLibra (5.7.1).
8. Wydzielono i zarejestrowano konta stanowiskowe (użytkowników i administratorów) – 8 stanowisk (Wypożyczalnia dla Dzieci – 2, Filia nr 1 – 1, Filia nr 2 – 1, Filia nr 6 – 2, Filia nr 7 – 1, Filia nr 16 – 1) w ramach podjętej współpracy z serwisem www.MegaMatma.pl w celu udostępniania e-zasobów do nauki matematyki.
9. Przekazano czytelnikom MBP 150 kodów dostępu do pięciu bezpłatnych, półrocznych kursów internetowych: Angielski123, Niemiecki123, Pamiętaj123,

Pisz123, Fotografia123. Biblioteka uzyskała dostęp dzięki zdobyciu pierwszego miejsca w konkursie „Funpakiet dla bibliotek”, zorganizowanym przez firmę Funmedia z Wrocławia.

10. Zakupiono:

- router (Router CISCO RV016)
- 6 monitorów (w tym po 1 szt. dla filii nr 4, 7, 15 oraz 3 szt. dla filii nr 16)
- drukarkę laserową HP LJ 1320 DN – Dział Księgozości
- uniwersalny zasilacz do laptopów 90W SLIM
- konwerter USB do podłączania dysków twardych poprzez port USB
- dysk przenośny SanDisk 64 GB Cruzer Extreme USB 3.0
- stację kopiowania dysków twardych
- karty ochrony komputera Goliath – 2 szt.
- pamięć RAM 1GB – 3 szt.

Sprawy administracyjne i organizacyjne

W ramach tych zadań w 2014 roku zostało umalowane pomieszczenie wypożyczalni dla dzieci w filii nr 16. Trwały też prace związane z przygotowaniem dokumentacji remontu budynku biblioteki. Został wykonany projekt remontu balkonu, osuszanie fundamentów i piwnic oraz wymiany części dachu. Wykonywane były wszystkie bieżące przeglądy i konserwacje wymagane przepisami: roczny przegląd techniczny budynku, roczny przegląd kominiarski, przegląd i konserwacja sprzętu przeciwpożarowego w Bibliotece Głównej i w filiach.

Dodatkowe środki finansowe

W ubiegłym roku biblioteka starała się o pozyskanie dodatkowych środków finansowych na działalność. Uzyskaliśmy następujące kwoty:

- 29 120 zł – dotacja z programów operacyjnych MKiDN na realizację zadania Rozbudowa pracowni digitalizacji dla Radomskiej Biblioteki Cyfrowej,
- 52 050 zł – dotacja z programów operacyjnych MKiDN na realizację zadania „Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek,
- 32 245,14 zł – darowizna Fundacji Orange „Akademia Orange dla bibliotek” na zadanie Edukacja oraz popularyzacja wykorzystania Internetu przez użytkowników bibliotek, a w szczególności na zapewnienie dostępu do szerokopasmowych łączy internetowych w placówce głównej i filiach, a także zakup materiałów oraz prowadzenie projektów o charakterze edukacyjnym,
- 12 300 zł – darowizna Czesław Kruk na zakup nowości wydawniczych, wydawanie „Miesięcznika Prowincjonalnego”, obchody Światowego Dnia Pluszowego Misia, organizacja akcji Lato w bibliotece.
- 15 000 zł – dotacja celowa Gminy Miasta Radomia na organizację Radomskiej Wiosny Literackiej,
- 3 250 zł – dotacja celowa Gminy Miasta Radomia na zadanie 50 lat Oddziału Radomskiego Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego.

- 5 000 zł. – dotacja celowa Gminy Miasta Radomia na organizację zadania IX otwarty konkurs o tytuł Radomskiego Mistrza Polskiej Ortografii.

XIV Stan zatrudnienia

		stan na dz. 1.01.2014	stan na dz.31.12.2014
1.	osoby	82	81
2.	etaty	80	80,25
w tym: pracownicy merytoryczni			
1.	osoby	61	61
2.	etaty	61	60,50
administracja i obsługa			
1.	osoby	21	20
2.	etaty	19	19,75

Wszyscy pracownicy merytoryczni biblioteki posiadają wykształcenie wyższe lub średnie bibliotekarskie, lub inne właściwe dla wykonywanych zadań. Pracownicy administracji i obsługi legitymują się wykształceniem średnim zawodowym lub zawodowym (sprzątaczką, dozorcą).

Anna Skubisz-Szymanowska

W bibliotekach powiatu radomskiego

Zofia Nogaś

Podstawą do dokonania oceny pracy bibliotek samorządowych na terenie powiatu radomskiego ziemskiego są roczne informacje analityczne i statystyczne przekazane przez dyrektorów GBP, nasze obserwacje (jako pracowników biblioteki pełniących funkcję biblioteki powiatowej), spostrzeżenia, wnioski, wymiana informacji i poglądów, które miały miejsce podczas szkoleń, wizytacji, w rozmowach telefonicznych i spotkań w siedzibie MBP.

Uzupełnieniem komentarzy są załączone tabele opracowane przez Dział Instrukcyjno-Metodyczny i Sieci Miejskiej MBP.

Sieć bibliotek

Na koniec 2014 roku na terenie powiatu funkcjonowało 38 placówek bibliotecznych w tym:

- 1 biblioteka miejska w Pionkach, która 1 marca 2014 roku, decyzją władz samorządowych została połączona z Miejskim Ośrodkiem Kultury. Powstała nowa instytucja – Miejskie Centrum Kultury i Biblioteka,
- 2 biblioteki miejsko-gminne (Ilża, Skarżew)
- 10 bibliotek gminnych (Gózd, Jastrzębia, Jedlińsk, Jedlnia gm. Pionki, Jedlnia-Letnisko, Kowala, Przytyk, Wierzbica, Wołanów, Zakrzew)
- 25 filii bibliotecznych.

Sytuacja lokalowa bibliotek w większości pozostała bez zmian. Brak remontów i inwestycji spowodowany był skromnymi budżetami bibliotek. Tylko w przypadku kilku miejscowości mówić można o (do-

konanej lub planowanej) modernizacji pomieszczeń. W maju 2014 roku ówczesny wójt gminy Jedlińsk podjął decyzję o zmianie lokalu GBP. W nowym budynku Ośrodka Zdrowia, na I piętrze, ma znajdować się siedziba biblioteki. Zakupione zostały meble. Planowana przeprowadzka miała nastąpić w październiku ub.r. Do końca roku placówka pozostała jednak w starym lokalu.

Nowe władze Pionek odstąpiły od planów przebudowy siedziby MCKiB m.in. na potrzeby biblioteki miejskiej. Planują przeniesienie jej do budynku Gimnazjum nr 2. Do dyspozycji czytelników po odpowiedniej adaptacji byłby cały parter w odrębnym skrzydle szkoły, z osobnym wejściem.

Po ubiegłorocznej modernizacji Oddziału dziecięcego MGBP w Ilży i zorganizowaniu kąpielni dla maluchów w br. zakupiono nowe stoliki i krzeselka.

W budynku, w którym mieści się filia w Gulinku gm. Zakrzew przeprowadzono remont schodów i odnowiono hol.

We wszystkich bibliotekach głównych i 22 filiach powiatu czytelnicy mają bezpłatny dostęp do komputera i Internetu. Na takie udogodnienie wciąż czekają czytelnicy filii GBP w Jastrzębi.

Nadal kilka filii mieści się w lokalach prywatnych, ciasnych, niedostatecznie wyposażonych w sprzęt podstawowy, bez stacjonarnego połączenia telefonicznego.

Kadra

Pracownicy placówek samorządowych naszego powiatu to kadra stabilna, w większości bibliotekarze z wieloletnim stażem pracy

i wykształceniem zawodowym. W 2014 roku w bibliotekach zatrudnionych było 50 pracowników merytorycznych (8 osób pracujących w pełnym wymiarze czasu pracy obsługuje dwie, a nawet 3 trzy, filie na terenie gminy); 37 osób zatrudnionych było na etatach, 13 w niepełnym wymiarze czasu pracy. 78 % kadry posiada wykształcenie zawodowe bibliotekarskie, zdecydowana większość ma długoletni staż pracy. Wykształcenie pracowników działalności podstawowej przedstawia się następująco:

- wyższe bibliotekarskie – 28 osoby,
- wyższe inne (humanistyczne lub administracyjne) – 5 osób,
- średnie bibliotekarskie – 11 osób.
- 6 osób (tj.12%) legitymuje się wykształceniem średnim ogólnym (są to np. nowi pracownicy, którzy nie zdążyli jeszcze uzupełnić wykształcenia zawodowego albo pracownicy będący tuż przed emeryturą). 7 bibliotekarzy podnosiło kwalifikacje, z czego: 2 w zakresie wyższych studiów bibliotekoznawczych, 2 osoby studiowały administrację, 3 ukończyły kurs dla osób bez przygotowania zawodowego organizowany przez Bibliotekę Publiczną m.st. Warszawy.

Jedlnia-Letnisko, Iłża i Skaryszew to gminy, które nadal posiadają najlepiej przygotowaną zawodowo kadrę.

Podczas VI Powiatowych Dni Animatorów Kultury, organizowanych przez Miejski Dom Kultury w Pionkach, statuetkę (przyznawaną na wniosek władz samorządowych) wyróżniającym się działaczom kultury otrzymały: Dorota Lis – pracownik biblioteki publiczno-szkolnej w Makowie gm. Skaryszew oraz Magdalena Kowalczyk – dyrektor GBP w Przytyku. Zaangażowanie bibliotekarzy, podejmowanie przez nich działań zmierzających do rozszerzania oferty bibliotecznej, zdobywanie środków pozabudżetowych, gromadzenie i upowszechnianie dokumentacji

regionalnej, organizacja spotkań, wernisaży nie mogą pozostać nie zauważone. Tradycyjnie Dzień Bibliotekarza i Bibliotek, organizowany przez ZO SBP i MBP w Radomiu, stał się okazją do podziękowania ludziom dbającym o kulturę m.in. w placówkach samorządowych powiatu. Nagrodę starosty otrzymała Aneta Podkowa – dyrektor GBP w Wierzbicy. Dyrektor MBP, doceniając zaangażowanie w upowszechnianie czytelnictwa, szeroko rozumianej działalności regionalnej, wystosowała listy gratulacyjne oraz wręczyła upominki książkowe następującym dyrektorom placówek powiatu: Teresie Niewczas – MGBP w Iłży, Zofii Maj – GBP w Zakrzewie, Krystynie Sygockiej – GBP w Jastrzębi oraz Jadwidze Romanowskiej – MGBP w Skaryszewie.

Księgozbiory

W 38 placówkach samorządowych powiatu radomskiego zgromadzono 450 171 wol. W 2014 roku biblioteki uzupełniały księgozbiory ze środków własnych i z dotacji ministerialnych (Priorytet 1 i 2). Zatwierdzony przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego budżet Priorytetu 1 Programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek” w roku 2014 wynosił (podobnie jak w roku poprzednim) – 20 mln. zł. Był to program realizowany w ramach zadań własnych Biblioteki Narodowej. Decyzją Ministra jedną trzecią kwoty dotacji przeznaczono na zakup nowości dla dzieci i młodzieży. Udział środków własnych zagwarantowanych w budżecie biblioteki z dotacji organizatora lub innych źródeł na zakup nowości wydawniczych na 2014, nie mógł być mniejszy niż 25% całości zadania. Wszystkie biblioteki samorządowe powiatu radomskiego otrzymały środki na zakup nowości. Budżet Priorytetu 2 Programu BN „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek” – Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych zgodnie z potrzeba-

mi bibliotek szkolnych w roku 2014 wynosił 3 mln zł. Kwota wkładu własnego, zadeklarowanego we wniosku nie mogła być mniejsza niż 25% całości kwoty przeznaczonej na realizację zadania przez bibliotekę publiczną, wnioskującą o dofinansowanie. Do w/w programu przystąpiły biblioteki w: Iłży, Jedlni-Letnisko i Zakrzewie. Biblioteki samorządowe powiatu radomskiego otrzymały z Programu BN Priorytet 1 dotację celową w kwocie 89 550 zł. czyli o 2 299zł.mniej niż rok wcześniej. Z Priorytetu 2. – 22 000 zł. Łącznie kwota z obu Priorytetów wynosiła 111 550 zł. Ze środków ministerialnych zakupiono 6 625 vol. Ogółem na zakup nowości w bibliotekach powiatu radomskiego wydatkowano – 258 227 zł (więcej o 37 844 zł niż rok temu. Środki samorządowe to kwota – 146 677 zł (więcej o 18 143 zł. niż w roku poprzednim).

MGBP w Iłży uzyskała w ubiegłym roku najwyższy wskaźnik zakupu – 20,12 wol.na 100 mieszkańców. Znaczny przybytek zbiorów zanotowano także w Jedlni-Letnisko (13,07), Jastrzębi (11,76). Najniższy był (1,93) w mieście Pionki.

Do bibliotek samorządowych powiatu radomskiego wpłynęło ogółem: 14 645 wol. (więcej o 3 028 vol. niż rok temu) w tym z zakupu 13 424 wol. (więcej o 2 979 niż w 2013r). Wskaźnik zakupu na 100 mieszkańców w powiecie nieznacznie wzrósł, wyniósł 8,87 wol. na 100 mieszkańców.

Ze zbiorów zgromadzonych w bibliotekach usunięto 18 101 wol. Były to pozycje zdezaktualizowane, zdekompletowane, zniszczone. Selekcja dokonywana była m.in. przy tworzeniu komputerowej bazy książek. Trzy biblioteki gminne w analizowanym okresie nie ubytkowały zbiorów.

Czytelnicy i wypożyczenia

Po raz kolejny odnotowaliśmy w bibliotekach powiatu niewielki spadek czytelnictwa, za-

równo liczby czytelników jak i wypożyczeń. W 2014 roku zarejestrowano 17 254 czytelników tzn. o 458 osób mniej w porównaniu z rokiem 2013. Procent czytelnictwa za 2014r. wynosi 11,41 (w 2013 - 11,89). Liczba użytkowników bibliotek wynosiła 18 343 osób.

Spada liczba osób korzystających z zasobów zgromadzonych w czytelnich. W 2014 roku zarejestrowano 75 064 udostępnień, czyli o 4 759 mniej niż w roku poprzednim. Użytkownicy najczęściej korzystają tylko z komputera.

Zmniejszyła się także liczba wypożyczeń zbiorów na zewnątrz i wyniosła 314 859 wol., czyli o 14 838 wol. mniej niż rok temu. Osiągnięto wskaźnik wypożyczeń na 1 czytelnika 18,3 wol. Bibliotekarze udzielili 57 568 informacji.

Komputeryzacja: sprzęt, bazy, pomoc informatyków

Wszystkie biblioteki gminne i zdecydowana większość filii bibliotecznych na terenie powiatu systematycznie (w ciągu kilku lat) wyposażane były w sprzęt komputerowy w ramach Mazowieckiego Systemu Informacji Bibliotecznej. Są to komputery, urządzenia wielofunkcyjne, projektory multimedialne, aparaty cyfrowe. Znaczna część bibliotek gminnych uzyskała też dodatkowo sprzęt komputerowy z Programu Rozwoju Bibliotek. Wszystkie intensywnie pracują nad możliwością udostępnienia baz zbiorów własnych w Internecie. W placówkach samorządowych powiatu radomskiego znajdują się 162 komputery; w tym dostępnych dla czytelników jest 92. Niestety sprzęt jest coraz bardziej zużyty, jeśli istnieje możliwość jest reperowany, ale coraz częściej wycofywany ze stanu. Komputeryzacja procesów bibliotecznych to nadal jedno z ważniejszych zadań realizowanych w 2014 roku. 12 bibliotek samorządowych pracuje w programie MAK+. Placówki

Biblioteki powiatu radomskiego w 2014 r.

Lp	Miasto/Gmina	Bibliotek i filie	Przybytek księgozbioru			Wskaźnik zakupu na 100 mieszkańców	Czytelnicy		Wypożyczenia na zewnątrz					Udostępnianie na miejscu			
			Przybyło ogółem wol.	w tym zakup			Ogółem	Procent czytelnictwa	Książki	Czasopisma	Zb. audiol. i elektroniczne	Ogółem	Na 1 czytelnika	Książki	Czasopisma	Zb. audiol. i elektroniczne	Ogółem
				Liczba wol.	Wartość w zł.												
1.	Gózd	4	671	655	14089,00	7,63	824	9,61	15295	0	0	15295	18,6	7767	1635	0	9402
2.	Ilża*	6	3239	3095	46125,44	20,12	2592	16,85	44017	1948	56	46021	17,8	13265	9719	0	22984
3.	Jastrzębia	4	827	808	22019,22	11,76	629	9,15	11098	222	0	11320	18,0	787	222	0	1009
4.	Jedlińsk	1	1342	1314	30450,00	9,30	957	6,81	19947	2141	0	22088	23,1	1330	876	0	2206
5.	Jedlnia-Let.	4	1992	1624	29118,59	13,07	1819	14,64	38640	1415	0	40055	22,0	3915	3526	0	7441
6.	Kowala	4	835	805	22146,27	6,87	1355	11,57	22042	1816	0	23858	17,6	6473	2497	0	8970
7.	Pionki gm.	1	717	715	11591,00	7,03	403	3,97	15676	799	0	16475	40,9	1125	328	0	1453
8.	Pionki m. *	2	543	369	8041,94	1,93	3221	17,00	41317	1542	0	42859	13,3	3272	1521	0	4793
9.	Przytyk	1	730	695	13500,00	9,42	620	8,41	11198	117	0	11315	18,3	340	65	0	405
10.	Skaryszew	4	1145	1142	20255,84	7,91	1725	11,94	34822	2696	0	37518	21,7	7567	4678	0	12245
11.	Wierzbica	1	732	505	8547,61	5,02	1003	9,98	14289	331	0	14620	14,6	335	821	0	1156
12.	Wolanów*	2	613	559	9577,59	6,42	782	8,98	15646	925	0	16571	21,2	917	1362	25	2304
13.	Zakrzew	4	1259	1138	22764,67	9,18	1324	10,69	16371	486	7	16864	12,7	248	395	53	696
	Ogółem	38	14645	13424	258227,17	8,87	17254	11,41	300358	14438	63	314859	18,3	47341	27645	78	75064

miasta i gminy Skaryszew pracują w systemie Mateusz. Koszty związane z roczną opłatą licencyjną za użytkowanie MAK+ przez biblioteki na terenie powiatu pokryła MBP w Radomiu. Intensywne prace nad tworzeniem baz komputerowych trwały cały rok. 68,1% całości księgozbioru powiatowego jest dostępne on-line. Szczegółowe dane dot. w/w kwestii zawarte są w tabeli nr 2.

Biblioteki gmin: Jedlińsk, Ilża, Zakrzew i Wierzbica mają własne strony internetowe. GBP w Jedlni-Letnisko prowadzi blog.

Biblioteki terenowe korzystały z pomocy pracowników Działu Informatyki MBP. Po wprowadzeniu nowej wersji programu klienta Biblioteka PIAP przeprowadzono reinstalację systemu operacyjnego i w/w programu (Jedlnia-Letnisko, Wolanów). Udzielano również pomocy informatycznej w zakresie naprawy komputerów oraz modyfikacji bazy komputerowej.

Problem opieki informatycznej w bibliotekach samorządowych jest do końca nie rozwiązany. Informatycy radomscy działają do-raznie, a potrzebna jest pomoc stała. Jest coraz więcej sprzętu, który się psuje pojawiają się nowe zadania i potrzeby. W niektórych gminach pomaga informatyk zatrudniony w urzędzie (najczęściej sporadycznie i niewystarczająco w stosunku do potrzeb), czasami firmy zewnętrzne.

Zdobywanie środków pozabudżetowych, udział bibliotek w projektach, programach
W ubiegłym roku nieliczne placówki przystąpiły do udziału w proponowanych przez MKiDN, Instytut Książki, fundacje, organizacje pozarządowe programach dotacyjnych. Zdecydowana większość już w nich uczestniczyła lub nie mogła rozpocząć starań o pozyskanie środków zewnętrz-

nych gdyż nie dysponowała środkami na wkład własny.

W III rundzie Programu Rozwoju Bibliotek (2013-2014) uczestniczyła GBP w Goździe i jej 3 filie. Biblioteki otrzymały sprzęt komputerowy, urządzenia wielofunkcyjne wraz z nowoczesnym oprogramowaniem, aparaty fotograficzne; uczestniczyły w dwóch rodzajach specjalistycznych szkoleń. Narady, spotkania szkoleniowe, wymiana doświadczeń organizowane w 2013 roku, odbywały się też w roku 2014.

Kraszewski. Komputery dla bibliotek – to program dotacyjny Instytutu Książki, realizowany w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa do roku 2014. Celem jego było podniesienie standardu bibliotek publicznych poprzez wyposażenie ich w nowoczesny sprzęt komputerowy, umożliwiający użytkownikom biblioteki korzystanie z Internetu, a bibliotekarzom katalogowanie zbiorów i udostępnianie ich on-line. Do w/w Programu zakwalifikowały się GBP w Ilży, Zakrzewie i Jedlni-Letnisko.

Akademia Orange dla bibliotek, program Fundacji Orange. Po dopełnieniu przez zainteresowane biblioteki niezbędnych formalności Fundacja przekazała darowiznę celową, przeznaczoną głównie na pokrycie opłat abonamentowych za korzystanie z Internetu i zakup np. komputerowych programów edukacyjnych. Z Programu skorzystało 9 gminnych bibliotek samorządowych: Ilża, Jedlińsk, Jedlnia-Letnisko, Kowala, Pionki, Przytyk, Wierzbica, Wolanów, Zakrzew. W/w placówki otrzymały łącznie dotację w kwocie 14 433 zł.

Biblioteki uczestniczyły również w innych projektach, odnosząc z tego wymierne korzyści.

Gminna Biblioteka Publiczna w Zakrzewie:

ZESTAWIENIE DOT. KOMPUTERYZACJI BIBLIOTEK SAMORZĄDOWYCH POWIATU RADOMSKIEGO (stan na 31.12.2014)

LP.	NAZWA BIBLIOTEKI	Liczba komputerów w bibliotece			Skomputeryzowane czynności biblioteczne	Ilość wprowadzonych rekordów do komputerowych baz danych	
		Ogółem	w tym:	do prac bibliotecznych		Liczba rekordów program	% całości zbiorów
1.	Gminna Biblioteka Publiczna w Goździe	5	3	1	Katalogowanie	8430 MAK+	95,4%
	Filia w Kwatce	2	2	-	-	-	-
	Filia w Klonówku	2	2	-	-	-	-
	Filia w Kuczkach	4	4	-	-	-	-
Ogółem w gminie Gózd:		13	11	1		8430 MAK+	26,7%*
2.	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Iży	16	9	7	Katalogowanie	30290 MAK+	94%
	Filia w Błazinach	2	1	1	Katalogowanie	9860 MAK+	99%
	Filia w Jasieńcu	3	2	1	Katalogowanie	10685 MAK+	100%
	Filia w Krzyżanowicach	2	1	1	Katalogowanie	7152 MAK+	86%
	Filia w Pakosławiu	2	1	1	Katalogowanie	6861 MAK+	93%
	Filia w Seredzicach	2	1	1	katalogowanie	5965 MAK+	99%
	Ogółem w gminie Iża:	27	15	12		70813 MAK+	95,1%*
3.	Gminna Biblioteka Publiczna w Jastrzębi	8	5	2	Katalogowanie	9877 MAK+	99%
	Filia w Bartodziejach	-	-	-	Katalogowanie	-	-
	Filia w Lesiovie	-	-	-	Katalogowanie	-	-
	Filia w Makosach Starych	-	-	-	Katalogowanie	-	-
Ogółem w gminie Jastrzębia:		8	5	2		9877 MAK+	28,4%*

4.	Gminna Biblioteka Publiczna w Jedlińsku	9	5	2	Katalogowanie	18290 MAK+	100%
Ogółem w gminie Jedlińsk:		9	5	2		18290 MAK+	100%*
5.	Gminna Biblioteka Publiczna w Jedli-Letnisko	7	2	4	Katalogowanie	25869 MAK+	100%
	Filia w Groszowicach	1	1	1	Katalogowanie	5205 MAK+	69%
	Filia w Gzowicach	1	1	1	Katalogowanie	1679 MAK+	29%
	Filia w Słupicy	1	1	1	Katalogowanie	4397 MAK+	65%
Ogółem w gminie Jedlinia-Letnisko:		10	5	7		37150 MAK+	80,2%*
6.	Gminna Biblioteka Publiczna w Kowali	9	5	2	Katalogowanie	9478 MAK+	98%
	Filia w Bardzicach	1	1	1	Katalogowanie	228 MAK+	3%
	Filia w Młodocinie	1	1	1	Katalogowanie	105 MAK+	4%
	Filia w Parznicach	1	1	1	Katalogowanie	637 MAK+	13%
Ogółem w gminie Kowala:		12	8	5		10448 MAK+	41,5%*
7.	Gminna Biblioteka Publiczna w Pionkach (z siedzibą w Jedni)	10	6	2	Katalogowanie	12092 MAK+	77%
	Ogółem w gminie Pionki:	10	6	2		12092 MAK+	77%*
8.	Miejskie Centrum Kultury i Biblioteka w Pionkach Filia Nr 1 MBP w Pionkach	10	4	4	Katalogowanie	29540 MAK+	99,9%
	Ogółem w mieście Pionki:	12	5	5	Katalogowanie	221 MAK+	1,2%
9.	Gminna Biblioteka Publiczna w Przytyku	7	2	3	katalogowanie	29761 MAK+	61,4%*
	Ogółem w mieście Pionki:	7	2	3		18954 MAK+	98%

Ogółem w gminie Przytyk:	7	2	3		18954 MAK+	98%*
Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Skaryszewie	9	4	3	Katalogowanie	20000 Mateusz	100%
Filia w Makowie	2	1	1	Katalogowanie	800 Mateusz	7%
Filia w Modrzejowicach	1	1	1	Katalogowanie	200 Mateusz	2%
Filia w Odechowie	1	1	1	Katalogowanie	500 Mateusz	5%
Ogółem w gminie Skaryszew:	13	7	6		21500 Mateusz	41,7%*
11. Gminna Biblioteka Publiczna w Wierzbicy	7	4	3	Katalogowanie	19997 MAK+	100%
Ogółem w gminie Wierzbica:	7	4	3		19997 MAK+	100%*
Gminna Biblioteka Publiczna w Wolanowie	11	5	2	Katalogowanie	18415 MAK+	95%
Filia w Mniszku	1	1	1			
Ogółem w gminie Wolanów:	12	6	3		18415 MAK+	60,4%*
Gminna Biblioteka Publiczna w Zakrzewie	15	8	3	Katalogowanie	18002 MAK+	99%
Filia w Belisze	1	1	1	Katalogowanie	3506 MAK+	72%
Filia w Gulinku	3	2	1	Katalogowanie	4546 MAK+	81%
Filia w Taczowskiej Woli	3	2	1	Katalogowanie	4860 MAK+	79%
Ogółem w gminie Zakrzew:	22	13	6		30914 MAK+	90,7%*
OGÓŁEM W POWIECIE :	162	92	57	Katalogowanie	306 641	68,1%

* % całości księgozbiorów w gminie

Lodolamcze stereotypów II (POKL) - refundacja zatrudnienia pracownika biblioteki.

Jak nie kochać tej ziemi... - Mała Ojczyzna w obiektywie - warsztaty fotograficzne, wystawa, zakup sprzętu fotograficznego, sztalug, ram itp. (Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego - PROW. „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju-Małe projekty”).

Poloneza czas zacząć – realizowany we współpracy ze PSP Zakrzew - nauka tańców i pieśni narodowych, zakup strojów.(Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego – PROW. „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju- Małe projekty”).

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Iłży:

Program Latarnik (styczeń 2013-czerwiec 2014) – Latarnicy Polski Cyfrowej to lokalni animatorzy, których zadaniem było zachęcanie przedstawicieli pokolenia 50+ do zrobienia pierwszego kroku w Internecie. Działania Latarników realizowane były z wykorzystaniem publicznych punktów dostępu do Internetu m.in. w bibliotekach. Rolą Latarnika jest stworzenie nowej jakości we własnym środowisku: inspirowanie, uczenie i pomoc w korzystaniu z narzędzi cyfrowych, ale przede wszystkim przekonywanie dotąd nieprzekonanych do samodzielnych poszukiwań w sieci. W bibliotece iłżeckiej program cieszył się wielkim zainteresowaniem. Uczestniczyło w nim 283 osoby.

Wydanie publikacji "Kapliczki, figury i krzyże przydrożne gminy Iłża" (grant z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego. Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich).

Działania w ramach Programu Profilaktyki przeciwdziałania Narkomanii i Alkoholizmowi.

Gminna Biblioteka Publiczna w Przytyku:

Grant z Fundacji Banku Zachodniego WBK - program Bank Dziecięcych Uśmiechów .Zajęcia językowe dla dzieci prowadzone w GBP przez 3 miesiące.

Projekt „Kino letnie na trawie” – dotacja z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w ramach Osi 4 LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Działania regionalne i wydawnicze bibliotek samorządowych

MGBP w Iłży była wydawcą 2 publikacji regionalnych. Pierwsza z nich to „Kapliczki, figury i krzyże przydrożne Gminy Iłża”. Głównym celem publikacji, której autorem jest Łukasz Babuła, było zdobycie i upowszechnianie informacji o walorach zabytkowych, historycznych i artystycznych obiektów małej architektury sakralnej gminy Iłża. Ważne było wypromowanie tych obiektów jako lokalnych atrakcji turystycznych. Na podkreślenie zasługuje fakt, że w pracy nad zbieraniem materiałów i informacji o opisanych obiektach sakralnych autorowi pomagały bibliotekarki miasta i gminy Iłża. Druga publikacja to "Twórcy regionu mazowieckiego i świętokrzyskiego", opracowana i wydana przez iłżecką bibliotekę wspólnie z Towarzystwem Ochrony i Promocji Zawodów Ginących z okazji XX Iłżeckiego Jarmarku Sztuki Ludowej. Książka zawiera biogramy 73 twórców-rękodzielników, takich profesji jak: garncarstwo, lalkarstwo, malarstwo, rzeźbiarstwo, kowalstwo, wikliniarstwo oraz artystów zajmujących się plastyką obrzędową.

Od 15 lat MBP w Pionkach wydaje dwutygodnik samorządowy „Nad Zagożdżonką” – obecnie w wersji elektronicznej.

W kilku gminach powiatu bibliotekarze współpracują z redakcjami czasopism regionalnych, często są członkami redakcji. Stowarzyszenia i towarzystwa regionalne, na terenie gmin: Jedlińsk, Iłża, Przytyk, Skaryszew, Wierzbica, Pionki, Jedlnia korzystają w swojej działalności ze zbiorów regionalnych, pomocy i doświadczenia pracowników bibliotek.

Bibliotekarze przekazują wydawnictwa i czasopisma lokalne biblioteczce w Radomiu, która gromadzi je i udostępnia zainteresowanym w Czytelnii Regionalnej.

Rok 2014 w bibliotekach powiatu radomskiego to głównie czas, w którym zajęte one były długofalowymi pracami związanymi z tworzeniem komputerowej bazy zbiorów w systemie bibliotecznym MAK+ i Mateusz. Trwało porządkowanie księgozbiorów, selekcja, sprawdzanie i uzupełnianie baz. Kilka placówek rozpoczęło naklejanie na książki kodów kreskowych. Są to działania zmierzające do uruchomienia wypożyczeń w systemie komputerowym.

Bardzo owocna okazała się współpraca dotycząca digitalizacji zbiorów regionalnych. Kontynuowano (zgodnie z zawartymi umowami) współpracę z bibliotekami samorządowymi powiatu radomskiego, dotyczącą digitalizacji cennych dokumentów przechowywanych w bibliotekach, muzeach regionalnych, kościołach, instytucjach, ze zbiorów prywatnych. Pracownicy bibliotek w Iłży, Jedlni-Letnisko, Jedlińsku, Wierzbicy, Jastrzębi, Pionkach, Skaryszewie – na podstawie przeprowadzonych kwerend – wyselekcjonowali książki i czasopisma, które znalazły się w zasobach Radomskiej Biblioteki Cyfrowej. Na stronie RBC udostępniono 615 dokumentów ze zbiorów bibliotek samorządowych (książki, kroniki biblioteczne, czasopisma)

oraz 58 z archiwów szkół w Polanach, Łączanach i Rudzie Wielkiej. Miejska Biblioteka Publiczna w Pionkach udzieliła licencji na udostępnienie cyfrowe czasopisma „Nad Zagożdżonką” za lata 1993-2011. Dzięki staraniom MGBP w Iłży, RBC zdigitalizowała 662 pozycje ze zbiorów parafii w Iłży. Wśród nich znalazło się: 155 starodruków, 451 numerów gazet parafialnych, np. „Ruch Katolicki” (1931-1939), „Ateneum Kapłańskie” (1910-1914), „Kronika Diecezji Sandomierskiej” (1909-1942), „Prąd. Miesięcznik Społeczny i Literacko-Naukowy” (1909-1913).

Wszystkie biblioteki samorządowe prowadziły mniej lub bardziej intensywną działalność edukacyjną, kulturalną. Informacje o ciekawszych wydarzeniach organizowanych w 2014 r. zamieszczane były na łamach „Bibliotekarza Radomskiego”.

Zofia Nogaś

Kierownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego
i Sieci Miejskiej MBP w Radomiu

Wydarzenia

Kocie święto

Kinga Olbromska-Miłosz

Już w starożytności koty były doceniane i czczone. Obecnie to ulubieńcy i towarzysze wielu ludzi. Zajmują ważne miejsce w życiu człowieka, dlatego też ogłoszono Międzynarodowy Dzień Kota. Po raz pierwszy święto to obchodzono we Włoszech w 1990 roku. W Polsce świętujemy je od 2006 roku. Jego ideą jest niesienie pomocy wolno żyjącym (dzikim) kotom oraz bezdomnym zwierzętom. Miłośnicy kotów obchodzą ten dzień również w innych krajach, np. w Rosji obchodzony jest 1 marca, w Wielkiej Brytanii – 8 sierpnia a w Stanach Zjednoczonych – 29 października. Jednak to nie data jest istotna. Ważne jest, aby ludzie byli wrażliwi na niejednokrotnie ciężki los wszystkich zwierząt. Całym sercem podpisujemy się pod tą ideą.

17 lutego, w filii nr 16 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomiu, odbyło się spotkanie z okazji Światowego Dnia Kota. Naszymi gośćmi byli uczniowie klasy III z PSP

nr 21. Z tej okazji zorganizowana została wystawka książek o kotach, która cieszyła się zainteresowaniem wśród dzieci i odniosła zamierzony skutek. Książki szybko znalazły swoich czytelników. Podczas spotkania dzieci wysłuchały fragmentu książki Grzegorza Kasdepke „Co to znaczy...”, oraz poznały znaczenie powiedzenia „drzeć z kimś koty”. Dowiedziały się również o innych popularnych przysłowiach, powiedzeniach (jak np. bawić się w kotka i myszkę, popędzić komuś kota czy pierwsze koty za płoty) i przesądach dotyczących kotów. Na przykład, za przynoszącego pecha uważa się czarnego kota, który przebiegnie nam drogę, ale gdy zobaczymy naraz trzy koty – to już wróży wielkie szczęście. Marynarze również wierzyli w szczęście, przynoszone przez koty. Ufali, że zapewnią im one bezpieczny rejs, dlatego zabierali na pokład przynajmniej jednego „futrza”. Sceptycy pewnie powiedzą, że cho-

Zwycięski zespół Kota w Butach

dziło o to, by kot pilnował jedzenia przed myszami. Ale przesady, to przesady – jedni w nie wierzą a inni nie.

Pokazana została także prezentacja o kotach, ich zwyczajach i upodobaniach. Dzieci dowiedziały się, jak je pielęgnować i co jest im potrzebne, aby były zdrowe. Przypomniały sobie znane i przez wielu lubiane koty z powieści, filmów i bajek. Po wszechnie wiadomo też, że koty uwielbiają gonić myszki, zatem i w naszej bibliotece nie zabrakło kocich gonitw. Zabawa „uciekaj myszko do dziury” przyniosła wszystkim wiele radości, a jak się okazało, jest już niemal zapomniana.

Turniej wiedzy o kotach rozpoczął się po krótkiej przerwie i poczęstunku, jaki dzieci otrzymały dzięki Radomskiemu Bankowi Żywności. Rywalizowały ze sobą trzy drużyny: Kota w Butach, Kota Filemona i Kota Bonifacego. Uczestnicy rozpoznawa-

li tropy zwierząt i sprawdzali swoją wiedzę na temat kotów. Były również zadania na spostrzegawczość, zwinność, słuch i spryt. Dzieci musiały się zmierzyć z tekstem wiersza Stanisława Jachowicza „Chory kotek”. Wszyscy wykazali się dużą wiedzą. W składzie zwycięskiego zespołu Kota w Butach znaleźli się: Nikola Tomczyk, Miłosz Baczewski, Kacper Hołyna, Mikołaj Owczarski i Bartłomiej Tomczyk. Otrzymali nagrody oraz pamiątkowe dyplomy.

Kinga Olbomska-Miłosz
Pracownik filii nr 16 MBP w Radomiu

Relacje, refleksje

Dobre spotkanie. Jak to zrobić?

Dariusz Wróbel

Spotkania z czytelnikami stanowią bardzo ważny element funkcjonowania bibliotek. Mogą przybierać różne formy, od spotkań autorskich, wernisaży, po kluby dyskusyjne. Zorganizowanie i poprowadzenie takiego spotkania nie jest sprawą prostą.

Szkolenie *Dobre spotkanie. Jak to zrobić?* zorganizowane przez Stowarzyszenie Trenerów Organizacji Pozarządowych odbyło się w Warszawie w dniach 8–9 stycznia 2015 roku. Było skierowane do bibliotekarzy i pracowników organizacji pozarządowych, zarówno tych, którzy chcieli nauczyć się organizować i prowadzić spotkania, jak i tych którzy mają już doświadczenie w tej dziedzinie i szukają nowych inspiracji, pomysłów i okazji do wymiany doświadczeń.

Głównym celem warsztatów było podniesienie kompetencji w zakresie organizacji i prowadzenia spotkań, ze szczególnym naciskiem na rozwijanie umiejętności określania i osiągania celów spotkania, utrzymywania zaangażowania grupy podczas wspólnej pracy oraz motywowania do aktywności. Szkolenie dało uczestnikom również możliwość nabycia nowych umiejętności facylitacyjnych.

Szczególną uwagę zwrócono na rolę osoby prowadzącej spotkanie w formie dyskusji. Przedstawiono metody prowadzenia dyskusji oraz techniki komunikacji. Dużą część szkolenia przeznaczono na praktyczne ćwiczenia w prowadzeniu spotkań ze

szczególnym uwzględnieniem trudnych sytuacji, występujących w czasie ich trwania.

Kulminacyjnym elementem szkolenia było czuwanie nad przebiegiem zorganizowanej dyskusji. Zadaniem uczestnika, wcielającego się w rolę moderatora, było czuwanie nad realizacją wyznaczonego celu dyskusji, aktywizowanie członków grupy lub stopowanie tych, którzy wykazywali nadmierną aktywność, nie dopuszczając do głosu innych uczestników. Używano do tego poznanych wcześniej narzędzi i „trików”. Dzięki temu każdy mógł skorygować swoją wiedzę i мнение o swoich umiejętnościach moderatorskich. Każdy z uczestników, znając pewne narzędzia i metody panowania nad grupą, mógł stosować zabiegi mające dać mu przewagę w dyskusji i odebrać głos oponentowi, czy celowo wprowadzić tzw. „trudne sytuacje”.

Praca z drugim człowiekiem jest zawsze w pewnym stopniu nieprzewidywalna. Zarówno pracując z czytelnikiem, jak i prowadząc spotkanie autorskie z publicznością, trzeba być przygotowanym na różne sytuacje (choćby mieć świadomość że mogą one zaistnieć) i nie tracić zimnej krwi. Stosując te zasady z każdego spotkania można zrobić dobre spotkanie.

Autor
Pracownik Działu Promocji MBP w Radomiu

Teatralne spotkanie z książką w Warszawie

Paulina Soczówka, Małgorzata Skwarek, Kinga Olbromska-Mitosz

6 lutego 2015r. mieliśmy przyjemność uczestniczyć w warsztatach „Teatralne spotkanie z książką”, zorganizowanych przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich we współpracy z Teatrem Królewskiego Pałacu w Wilanowie. Spotkanie poprowadziła Alina Więckiewicz - aktorka Teatru Królewskiego Pałacu w Wilanowie, wiceprezes Stowarzyszenia Twórczego Scena Królewska. Od wielu lat współpracuje z redakcją programów dla dzieci i młodzieży TVP (m.in. „Mama i ja”, „Domowe przedszkole”, „Tik-Tak”), obecnie prowadzi zajęcia teatralne dla dzieci na Zamku Królewskim, jest lektorem książek dla osób niewidomych i słabowidzących. Z Aliną Więckiewicz współpracowała absolwentka Uniwersytetu Kultury i Sztuk Pięknych w Kijowie Ani Polarusz - reżyser, scenograf, aktorka.

Warsztaty przeznaczone były dla bibliotekarzy pracujących z dziećmi i podzielone na część pogładową i praktyczną. Głównym punktem pierwszej części był spektakl oparty na powieści E.T.A. Hoffmanna pt. „Dziadek do orzechów”. Wraz z nami spektakl oglądała grupa dzieci w wieku przedszkolnym. Dzięki temu mogliśmy zaobserwować jaki wpływ ma na nie przedstawienie teatralne, w jaki sposób reagują na treści przekazywane przez aktorów, jak odbierają różne postawy ludzkie i w jaki sposób można obudzić w nich ciekawość, włączyć do wspólnej zabawy, zachęcić do wspólnego przeżywania losów bohaterów.

Druga część spotkania to warsztaty. Dowiedzieliśmy się m.in.: jak, w nawiąza-

niu do teatru antycznego, stworzyć ciekawe kostiumy teatralne przy minimalnych nakładach finansowych, czy też jak stworzyć proste marionetki, kukielki i pacynki, które przynoszą dzieciom wiele radości. Mogliśmy również sprawdzić się, uczestnicząc w małej formie teatralnej, jaką jest teatr marionetek. Pod czujnym okiem profesjonalistki ćwiczyliśmy dykcję i tembr głosu. Instruktorzy pokazywały też, jak wzbudzić ciekawość najmłodszego czytelnika, a także w jaki sposób przekazać emocje za pomocą głosu. Wszystkie te metody, niewątpliwie pozwolą nam uatrakcyjnić wizyty w bibliotece najmłodszym czytelnikom.

Szkolenie było również okazją do wymiany doświadczeń, spostrzeżeń oraz krótkiego omówienia problemów z jakimi spotykamy się na co dzień w pracy z czytelnikiem dziecięcym.

Można powiedzieć, że poznałyśmy niekonwencjonalne sposoby promocji czytelnictwa, nowe metody pozyskiwania czytelników, a także wskazówki jak w bibliotece stworzyć magiczne miejsce dla dzieci.

**Paulina Soczówka,
Małgorzata Skwarek**

Pracownice filii nr 6 MBP w Radomiu

Kinga Olbromska-Mitosz

Pracownica filii nr 16 MBP w Radomiu

Działamy (nie)provincjonalnie

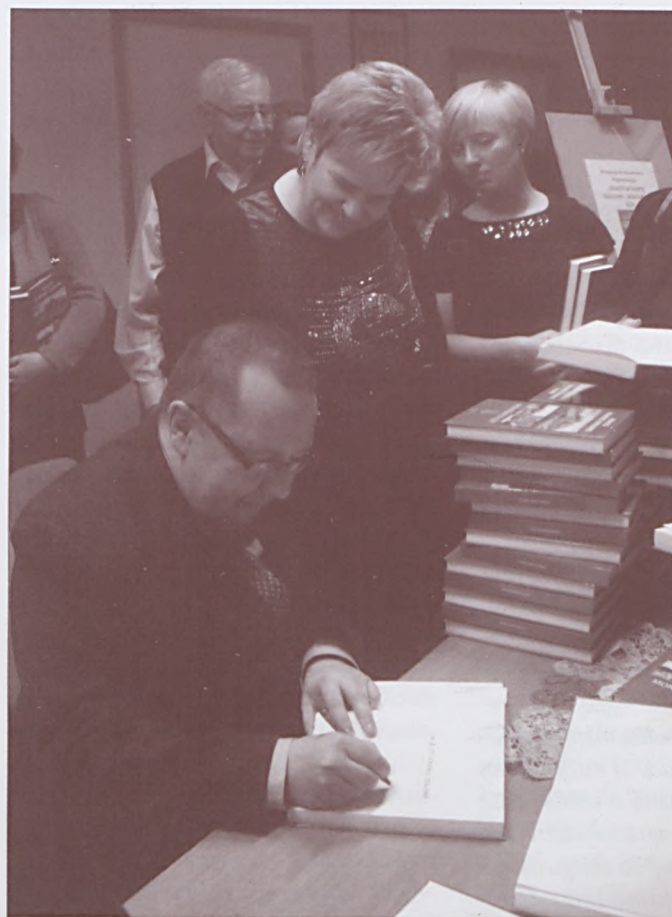
Łtża w nowej odsłonie

Teresa Niewczas

14 stycznia 2015 r. w łżeckiej bibliotece odbyła się promocja nowo wydanej publikacji „Miasto w nowej odsłonie. Monografia Łtży. Tom I od czasów najdawniejszych do 1945 roku”. Czekali na nią czytelnicy, mieszkańcy Łtży i okolic oraz wszyscy

sympatycy miasta nad Łtżanką. O Łtży powstało wiele publikacji, szczególnie w ostatnim okresie, ale opracowania monograficznego nie było. Sam pomysł napisania książki krążył już od dłuższego czasu, jednakże urealnił się dopiero teraz.

Monografię pisało siedem osób, a redagowanie całości powierzono doktorowi Sebastianowi Piątkowskiemu, historykowi z radomskiej delegatury Instytutu Pamięci Narodowej, który ma w swoim dorobku wiele książek, w tym między innymi monografię Kowali i Jedlińska. Monografia Łtży liczy 383 strony, wydana jest w formacie A5, w twardej oprawie. Na końcu książki zamieszczono czarno-białe unikatowe zdjęcia zgromadzone i wykonane na przestrzeni dziejów miasta i okolicy. Z wypo-

Redaktor nie próżnował

wiedzi dr. Sebastiana Piątkowskiego wynika, że 90% materiałów zawartych w książce to informacje nowe, nie publikowane dotychczas, dotyczące nie tylko Ilży ale także jej okolic. Wstęp napisał burmistrz Ilży Andrzej Moskwa.

Pierwszą część publikacji rozpoczyna rozdział „Środowisko Geograficzne”, który został opracowany w oparciu o materiały zgromadzone przez nieżyjącego już doc. Juliana Bartosika, z pochodzenia ilżanina. Następny rozdział „Pradzieje” opracował Witold Bujakowski. Kolejne części, „Średniowiecze do końca XV wieku” oraz „Okres staropolski XVI-XVIII wieku”, przygotował Dariusz Kupisz. Krzysztof Latawiec opisał „Okres niewoli narodowej (1870-1914)”, a Marek Przeniosło „Okres I wojny światowej (1914-1918)”. „Okres rządów austriackich oraz Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego (1795-1869)”, „Dwudziestolecie międzywojenne (1918-1939)” oraz „Lata wojny i okupacji niemieckiej (1939-1945)” są autorstwa dr. Sebastiana Piątkowskiego. Drugą część publikacji stanowi „Kalendarium za lata 1945-2012”, które zostało opracowane przez Teresę Niewczas. Monografię kończy rozdział autorstwa Beaty Bujakowskiej „Sztuka ludowa i zanikające zawody regionu ilżeckiego”.

Publikacja zawiera bibliografię, wykaz skrótów, a także indeks osób oraz fotografię. Została opatrzona bardzo dobrą recenzją prof. dr hab. Marka Mądzika, który napisał między innymi:

Cechuje ją głęboka analiza różnych płaszczyzn życia codziennego (...) otrzymaliśmy dojrzałą monografię, opartą o solidną bazę źródłową oraz dostępne opracowania. Wnosi ona bardzo wiele informacji do obiegu naukowego. Z publikacji tej powinni być zadowoleni przede wszystkim mieszkańcy Ilży i oko-

lic, którzy będą mogli odnaleźć wiele interesujących wiadomości.

Wydawnictwo zostało sfinansowane ze środków Urzędu Miejskiego w Ilży oraz z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach tak zwanych małych projektów.

Na promocję przybyli autorzy publikacji, zaproszeni goście, historycy oraz mieszkańcy Ilży i okolic. W spotkaniu uczestniczył między innymi: prof. Roch Sulima wykładowca Uniwersytetu Warszawskiego, Adolf Krzemiński z delegatury Urzędu Marszałkowskiego w Radomiu, Anna Skubisz-Szymanowska Dyrektor MBP w Radomiu, Zofia Nogaś kierownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego oraz Mariola Turek Kierownik Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów MBP w Radomiu.

Podczas spotkania autorzy opowiadali o tym, jak przebiegały prace nad książką, skąd czerpali informacje, gdzie szukali materiałów a także o tym, jak fascynujące może być odkrywanie lokalnej historii i poznawanie jej tajemnic. Najczęściej zabierał głos redaktor książki Sebastian Piątkowski. Uczestnicy spotkania zadawali pytania, dzielili się uwagami oraz swoimi spostrzeżeniami na temat publikacji. Każda osoba, uczestnicząca w spotkaniu, otrzymała bezpłatny egzemplarz książki wraz z autografami autorów.

Teresa Niewczas
Dyrektor MGBP w Ilży

Gminna Biblioteka Publiczna w Jastrzębi czyta dzieciom

Krystyna Sygocka

WGminnej Bibliotece Publicznej w Jastrzębi odbyło się spotkanie, podczas którego, w ramach ogólnopolskiej kampanii „Cała Polska czyta dzieciom”, zapoznawano najmłodszych z twórczością Wandy Chotomskiej.

W dniu 8 stycznia 2015 roku przybyli do siedziby biblioteki uczniowie klas pierwszych szkół podstawowych w Jastrzębi i Lesiowie ze swoimi nauczycielami. Honorowymi gośćmi spotkania były: Wójt Gminy Jastrzębia Elżbieta Zasada, Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomiu Anna Skubisz-Szymanowska, Kierownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego MBP w Radomiu Zofia Nogaś.

Aktywnie w przygotowanie wydarzenia włączył się Szkolny Klub Wolontariatu z Publicznego Gimnazjum im. Biskupa Jana Chrapka w Jastrzębi wraz z opiekunką Edytą Romanowską oraz Elżbieta Pietruszew-

ska – prezes Stowarzyszenia Kobiet Aktywnych „Inspiracja”.

Uczniowie wysłuchali piosenki promującej akcję „Cała Polska czyta dzieciom” i po krótkim wprowadzeniu weszli w świat wierszy Wandy Chotomskiej. „Kram z literami” czytali im: Mikołaj, Śnieżynki, pani Wójt, pani Dyrektor. Każdy utwór wywoływał uśmiech na twarzach dzieci, a czytającym sprawiał wielką przyjemność. Wszyscy mali czytelnicy otrzymali na pamiątkę zakładkę do książki, natomiast nauczycielkom przekazano książeczki z wierszami dla dzieci.

Ze względu na to, że wspólne czytanie przypadło do gustu dzieciom, zorganizowano kolejne spotkanie w dniu 15 stycznia. Tym razem do biblioteki zawitali uczniowie klas drugich ze szkoły podstawowej w Jastrzębi wraz z nauczycielkami. Czytanie rozpoczęła pani Mikołajowa wraz ze swoim orszakem. Dzieci słuchały z wielkim za-

interesowaniem, a nawet same czytały wybrane wiersze.

Spotkania w bibliotece pokazały, jak wspaniale można spędzić czas z książką. To prawdziwa przygoda, która dostarcza

wszystkim niezapomnianych przeżyć. Pozostaje tylko mieć nadzieję, że wszyscy będą chcieli przeżywać tę przygodę wielokrotnie.

Krystyna Sygocka
Dyrektor GBP w Jastrzębi

Z ortografią za pan brat – gminny konkurs ortograficzny

Zofia Maj

Źle mówić lub pisać – to znaczy krzywdzić swoją mową
Tych wszystkich, którzy ją budowali. Język smuci się,
Choruje, gdy ludzie źle nim mówią i piszą.

Te słowa Janusza Korczaka stały się mottem I Gminnego konkursu ortograficznego „Z ortografią za pan brat”. Organizatorami były PSP im. Jana Kochanowskiego w Zakrzewie oraz GBP w Zakrzewie, a jego inicjatorką Karina Musiał, nauczycielka ję-

zyka polskiego. Naszym celem było doskonalenie u uczniów umiejętności poprawnego pisania pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym. Polska ortografia sprawia wiele trudności dzieciom i dorosłym. Reguły ortograficznych trzeba się uczyć nieustan-

Laureatki konkursu w towarzystwie jurerek

Laureatki konkursu

nie i ćwiczyć je pisząc dyktanda. Konkurs daje możliwość sprawdzenia swojej wiedzy.

Konkurs „Z ortografią za pan brat...” adresowany był do uczniów klas IV-VI szkół podstawowych z terenu gminy Zakrzew. Składał się z dwóch etapów – szkolnego i gminnego. Za przygotowanie i przeprowadzenie etapu szkolnego odpowiedzialni byli koordynatorzy konkursu – Karina Musiał oraz Bożena Wilk, a także nauczyciele języka polskiego ze szkół, które zgłosiły udział w konkursie.

Etap gminny odbył się 11 lutego w sali widowiskowo-odczytowej Gminnej Biblioteki Publicznej w Zakrzewie. Wzięło z nim udział piętnastu laureatów etapów szkolnych z pięciu szkół z terenu gminy. Tekst dyktanda przygotowany został przez bibliotekę. Prace oceniała komisja, której przewodniczyła Anna Skubisz-Szymanowska, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomiu. Zwycięzcy konkursu otrzyma-

li dyplomy i nagrody, a laureat I miejsca tytuł Gminnego Mistrza Ortografii. Okazała się nim Milena Kurowska z PSP w Zakrzewie. Przewodnicząca jury, podsumowując konkurs, gratulowała wiedzy zwycięzcom, ale także wszystkim uczestnikom i zaprosiła ich do udziału w dyktandzie radomskim, organizowanym od 10-ciu lat przez MBP w Radomiu.

W przerwie konkursu uczestnicy mogli zwiedzić naszą bibliotekę, obejrzeć wystawę, zaprosiliśmy ich także na słodki poczęstunek.

Jako organizatorzy zdecydowaliśmy, że będzie to konkurs cykliczny, organizowany corocznie, a jesienią zorganizujemy także dyktando dla dorosłych. Już teraz warto zacząć się przygotowywać!

Zofia Maj
Dyrektor GBP w Zakrzewie

Bal dla czytelników

Małgorzata Kosel

Wspaniała zabawa, wesole konkursy i mnóstwo nagród dla dzieci – tak w skrócie można podsumować finał XXII corocznego Konkursu Czytelniczego w Oddziale dla Dzieci Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Ilży.

Spośród 787 czytelników zarejestrowanych w dziale dziecięcym wybrano 100 laureatów, którzy otrzymali dyplomy i ufundowane przez bibliotekę nagrody – przybory szkolne i maskotki. Przypomnieć należy, iż konkurs trwa cały rok, a nagradzana jest systematyczność odwiedzin w bibliotece, liczba wypożyczonych i przeczytanych książek w ciągu roku kalendarzowego, przestrzeganie regulaminu biblioteki, udział w innych konkursach organizowanych przez placówkę. Laureatem może zostać każdy, wystarczy się postarać, bowiem przy zapisie jest informowany o takim współzawodnictwie.

Nagrody są przyznawane w następujących kategoriach: przedszkolaki - 24 laureatów, dzieci ze szkoły podstawowej - 40 laureatów, rodzinne czytanie (na jedną kartę czytelniczą książki wypożycza dwoje, troje, czworo dzieci z jednej rodziny - 18 dzieci z 8 rodzin. Nagrodzono również 12 debutantów - to grupa dzieci, głównie przedszkolaków, zapisanych do biblioteki w 2014 roku, wyróżniających się aktywnością na tle innych czytelników. Przyznano również kilkanaście wyróżnień.

Podczas balu, dzieci mogły uczestniczyć w wielu konkursach. Na początku zabawy ogłoszony został konkurs na najciekawsze przebranie oraz na Króla i Królową Balu. Bibliotekarki i stażystka przeprowadziły m.in. konkurs na taniec na gazecie z książką, taniec z kapeluszem, lokomotywa z literkami, konkurs na wiersz, piosenkę, taniec z ba-

Para królewska

lonem, konkurs na jedzenie cytryny, jabłek przywiązanych na nitce, najładniej tańczącą parę. Jury, złożone z rodziców i bibliotekarek, dokonało wyboru laureatów.

Cieszy nas obecność w bibliotece 133 najmłodszych dzieci, do szóstego roku życia, przychodzących do naszej placówki z rodzicami. Z informacją o bibliotece, jej zbiorach i działalności docieramy do tych dzieci, a przez nie do rodziców, dzięki odwiedzinom w ilżeckich przedszkolach. Podczas tych spotkań bibliotekarz Oddziału dla Dzieci i stażysta czytają dzieciom, organizują zabawy dotyczące książki i bohaterów literackich. Spotkania takie prowadzimy już od 14 lat.

Martwi natomiast zmniejszająca się z roku na rok liczba czytających gimnazjalistów. To zjawisko, typowe dla całego kraju, jest widoczne także w naszej bibliotece.

Gimnazjaliści pozostają w tyle nawet za młodzieżą z liceum i innych szkół ponadgimnazjalnych, która czyta więcej i przejawia większe zainteresowanie nowościami wydawniczymi. Dlatego grupę 12 gimnazjalistów postanowiliśmy wyróżnić w sposób szczególny. Na wręczenie dyplomów i upominków zaproszeni zostali pismem z pochwałą, przesłanym do szkół. Chcieliśmy, aby o ich aktywności czytelniczej dowiedzieli się wychowawcy i dyrekcja szkoły. Uroczystość dla nich połączyliśmy z otwarciem wystawy malarstwa Izabelli Pietras, które odbyło się 10 lutego w czytelni ilżeckiej biblioteki.

Gratulujemy nagrodzonym dzieciom. Dziękujemy również rodzicom za zaangażowanie i zachęcanie swoich pociech do całorocznego odwiedzania biblioteki, korzystania z naszego księgozbioru i korzystania z oferty konkursów i spotkań związanych z książką i czytelnictwem. Wszystkich naszych

młodych czytelników zapraszamy do wypożyczania książek. W ubiegłym roku Oddział dla Dzieci, wzbogacił się o 592 nowe książki i 38 audiobooków, głównie lektur. Było to możliwe m.in. dzięki dofinansowaniu, jakie ilżecka biblioteka uzyskała z Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa, realizowanego przez Bibliotekę Narodową. Poddziałanie: Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek, Priorytet 1 i Priorytet 2.

Małgorzata Kosel

Pracownik Oddziału dla Dzieci MGBP w Ilży

Pułapki wchodzenia w dorosłość

Aneta Podkowa

Wiek gimnazjalny to czas wchodzenia w dorosłość, który niesie ze sobą wiele pokus. Młody człowiek uważa się za najlepszego, najmądrzejszego i wiedzącego najlepiej. Jest to jednak dalekie od prawdy.

Robert Gong, pisarz z Radomia, spotkał się z młodzieżą gimnazjalną z Rudy Wielkiej i Wierzbicy. Rozmowa dotyczyła „pułapek wchodzenia w dorosłość”. Temat trudny, a i wiek odbiorców nie najłatwiejszy. Dwa spotkania, dwie grupy młodzieży i dwa różne odbiory. Jedni byli zainteresowani, a do drugich trudno było dotrzeć mimo tego samego scenariusza.

Na spotkaniu poruszano problem przemocy fizycznej i psychicznej w szkole, w relacjach nauczyciel – uczeń, agresji między rówieśnikami i tej domowej. Młodzież, biorąca udział w spotkaniu, przyznała, że dotyczy to wielu z nich. Autor w „Pogoni za miłością” zachęcał do zwalczania agresji nie siłą mięśni lecz argumentów. Polecał, aby

szukać pomocy u nauczycieli, pedagogów, czy też innych instytucji, które się tym problemem zajmują. Jednak głównym tematem pogadanki były narkotyki. Sam autor jest żywym dowodem na to, że można wyjść z nałogu, ale jak podkreślił - najlepiej nie brać. Opowiadał, że pochodzi ze Śląska, z tak zwanej „dobrej rodziny”. Ojciec zajmował wysokie stanowisko dyrektorskie, a matka była kierownikiem działu dużego zakładu. Rodzice byli abstynentami. On sam w rodzinie nie czuł miłości, rodzice stosowali wobec niego przemoc fizyczną i psychiczną. Odczuwał brak poczucia bezpieczeństwa. W dniu swoich dziewiątych urodzin po raz pierwszy uciekł z domu i powtarzał „giganty”, ukrywając się w „melinach”. Mimo złych warunków bytowych pośród tych ludzi czuł się bezpieczny i potrzebny innym. Jako dziecko nie podlegał kodeksowi karnemu, dokonywał więc drobnych kradzieży. Zaczął pić, palić, z czasem doszły

narkotyki. Najpierw marihuana, potem heroina i tak popłynął na samo dno. W dniu osiemnastych urodzin rodzice wrzucili go z domu bez prawa powrotu. Kiedy był już na samym dnie, wycieńczony, chudy, jak sam powiedział, „zostało mu kilka dni życia, anioł stróż zesłał mu Marka Kotańskiego. Kotan zgarnął go z ulicy i zabrał ze sobą do Głoskowa. Pierwsze dni w ośrodku były męczarnią człowieka na głodzie, który za działkę oddałby wszystko. Z jego grupy z ośrodka tylko on żyje do dziś, pozostałych już nie ma wśród nas. W trakcie pobytu w Głoskowie rozpoczął naukę w liceum, a po jej ukończeniu podjął studia psychologiczne.

W ośrodku, jako formę terapii, napisał wspomnienia „staczania się na dno”. Po redakcji i znacznym skróceniu tekstu ukazały się drukiem pt. „W pogoni za miłością”.

Gong, opowiadając o sobie, przestrzegał młodzież przed wszelkiego rodzaju używkami. Sam przyznał się, że jest narkomanem, czystym od 29 lat. Jednak są dni, kiedy głód wraca i czuje ogromną potrzebę wzięcia. Robi wszystko, aby nie sięgnąć

po narkotyków, bo jest świadomy, że nie miałby siły ponownie walczyć z nałogiem. Co gorsze dawki, które musiałby przyjmować obecnie, byłyby dużo większe, aby nadrobić czas abstynencji, a więc dużo bardziej niebezpieczne dla zdrowia i życia.

Przestrzegając i jednocześnie prosząc młodzież, aby wykazywała się asertywnością i nie ulegała wpływom tych, którzy zarabiają ogromne pieniądze na naiwności i głupocie młodych. Życie ludzkie jest zbyt cenne, aby je marnować. Chorzy w hospicjach walczą o każdą godzinę życia, a my czasami na własne życzenie je marnujemy.

Udział młodzieży w spotkaniach z osobami o „poszarpanych życiorysach”, daje możliwość spokojnego przemyślenia tego, co jest dla nich dobre, ważne. Takie spotkania są swego rodzaju drogowskazem, jakiej drogi nie wybierać, aby nie zabłądzić w labiryncie życia.

Aneta Podkowa

Dyrektor GBP w Wierzbicy

Spotkanie z wróbelkiem Elemelkiem

Aneta Podkowa

Wbieżącym roku, 14 marca, przypadła 20 rocznica śmierci Hanny Łochockiej, autorki kilkuset książeczek dla dzieci, rymowanych wierszyków w tym o wróbelku Elemelku. Lubiła pisać o świecie przyrody, antropomorfizując ją i czyniąc partnerem w dziecięcych przygodach, przez co ułatwiała maluchom poznawanie świata. Przygody Elemelka znały niemal wszystkie dzie-

ci. Obecnie Elemelek odszedł trochę w zapomnienie, a szkoda.

Dlatego z okazji rocznicy śmierci poetki zorganizowałam cztery spotkania dla przedszkolaków, których zapoznałam z wybranymi przygodami sympatycznego wróbelka. Następnie każda grupa wykonywała wspólną ilustrację do opowiadania. Dzieci z zapalem rysowały, przedstawiając własne

wizje przygód Elemelka. Wszystkie chciały narysować bodaj nóżkę, dziobek czy skrzydełko. Powstały piękne ilustracje.

Poza opowiadaniem o wróbelku przedszkolaki wysłuchały wierszyka o kończącej się zimie - „Biała jazda” i przedwiośniu - „Urodziło się przedwiośnie”. Opowiadały o zmianach, jakie widzą pomiędzy zimą a nadchodzącą wiosną. Poruszony został także temat przyjaźni między dziećmi w nawiązaniu do utworu „Ona i ja”. Nie zapomnieliśmy również o nadchodzących

świętach wielkanocnych i króciutko omówiliśmy związane z nimi zwyczaje, posiłkując się wierszem „Lany poniedziałek”.

Spotkania w bibliotece uczyły dzieci obycia z biblioteką i książką. Dzięki nim dowiadują się, że nie tylko w przedszkolu można uzyskać ciekawe informacje.

Aneta Podkowa
Dyrektor GBP w Wierzbicy

Z dziejów radomskiego bibliotekarstwa

Biblioteka Zakładowa Wojewódzkiej Spółdzielni Spożywców „Społem”

Marta Wiktoria Trojanowska

Na początku lat 90. w województwie radomskim zarejestrowanych było 18 bibliotek zakładowych, w tym 13 działających w Radomiu. Dziewięć bibliotek posiadało księgozbiór wielkości 1 000 – 5 000 woluminów, cztery biblioteki miały księgozbiór wielkości 5 100 – 15 000, cztery 15 100 – 25 000 i jedna, Biblioteka Zakładów Metalowych Łucznik w Radomiu, powyżej 25 000 woluminów.

Biblioteka Zakładowa Wojewódzkiej Spółdzielni Spożywców „Społem” nie miała więc wcale, na tle pozostałych, najmniejszego księgozbioru, wręcz przeciwnie, a funkcję swoją spełniała przez szereg lat mimo niesprzyjających warunków lokalowych. Jednocześnie była jedną z tych bibliotek, które działalność ograniczały jedynie do gromadzenia i udostępniania zbiorów. Na taki stan rzeczy wpływała m.in. lokalizacja biblioteki.

Założona w 1950 roku, mieściła się na terenie zakładu przy ulicy Sienkiewicza 8 i zajmowała powierzchnię 55 m². Księgozbiór ulokowany był w zamkniętych metalowych szafkach w świetlicy. Biblioteka nie gromadziła i nie udostępniała prasy, książki zaś stemplowane były owalną pieczęcią z napi-

sem: *P.S.S. Radom Biblioteka* oraz wykropkowanym miejscem na numer inwentarzowy. Nie dysponuję pełnymi danymi dotyczącymi księgozbioru i stanu czytelników (dane, do których mam dostęp, zamknięte są ramami współpracy bibliotek zakładowych z Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Radomiu), zachowały się jednak prawie kompletne dane z lat 70. i 80. Warto je przeanalizować. I tak w 1972 r. biblioteka posiadała 4 640 woluminów, przy liczbie czytelników 730, w 1973 r.: 5 058 woluminów przy liczbie czytelników 731, w 1974 r.: 5 523 woluminów, przy liczbie czytelników 626, w 1975 r.: 5 549 woluminów i 190 czytelników, w 1976 r.: 6 886 woluminów przy liczbie czytelników 403 (w roku tym zakupiono 1984 tomy!), w 1977 roku stan wyniósł 5 844 (po selekcji 101 wolumi-

Ul. H. Sienkiewicza 8, tu mieściła się kiedyś biblioteka „Społem”. Stan współczesny.

nów) z liczbą czytelników 185 i liczbą wypożyczonych tomów: 4 150 (!), w 1977 roku: 5 844 woluminów, przy licznie czytelników 185, w 1978 roku: 5 433, przy liczbie czytelników 264, w 1979 roku: 6 140 przy liczbie czytelników 170. W latach osiemdziesiątych sytuacja kształtowała się podobnie, ale liczba czytelników raczej sukcesywnie się zmniejszała. Taki stan rzeczy mógł mieć różne przyczyny, od czasowych absencji pracowników zaczynając (taka była na przykład przyczyna spadku czytelników o ponad 400 osób w 1975 r.). Warto zwrócić uwagę na ilościowy stosunek książek zawodowych do pozostałych woluminów; według danych udzielanych corocznie przez pracownika biblioteki do wiadomości WBP, ilość woluminów w 1983 roku wynosiła: 5 664, w tym: 504 książki dotyczyły tematyki politycznej, a 780 tematyki zawodowej. W strukturze księgozbioru przeważała więc literatura beletrystyczna i popularnonaukowa, a książki o tematyce fachowej nie były oddzielone od pozostałych (jak miało to miejsce w wielu innych bibliotekach zakładowych), mimo iż pracownicy biblioteki prowadzili dwie księgi inwentarzowe: jedną dla beletrystyki i literatury popularnonaukowej, drugą dla literatury fachowej. Biblioteka nie posiadała także pełnych katalogów, a bibliotekarka wpisywała do alfabetycznego skorowidza dane książki i numer inwentarzowy. Mało tego, książki ustawione były na półkach wg numerów inwentarzowych.

Nie układ książek był jednak największym problemem dla czytelników, a lokalizacja biblioteki w zakładowej świetlicy, w której często odbywały się różne rodzaje narady, zebrania czy szkolenia, w czasie których czytelnicy nie mieli dostępu do książek. Przeszkody w korzysta-

niu z księgozbioru przekładały się na niską frekwencję (ok. 5-10 czytelników dziennie). Zła lokalizacja biblioteki spowodowała, że jej działalność siłą rzeczy ograniczyć się musiała jedynie do *przyjmowania i wydawania książek między jednym zebraniem a drugim*. Z powodu braku odpowiedniego pomieszczenia nie organizowano odczytów, nie przeprowadzano konkursów. Mimo to zbiory biblioteki powiększały się, choć nie były to zawrotne liczby.

Lata osiemdziesiąte nie przyniosły bibliotece ani zdecydowanego wzrostu liczby woluminów, ani czytelników. Wręcz przeciwnie, a nie istniały żadne nadzieje na przeniesienie biblioteki do innego miejsca. Powodem tego było zbyt wielkie *zacieśnienie w biurze* – jako można było przeczytać w ocalałych dokumentach.

W latach 70. kierowniczką biblioteki została pani Aldona Bielawska. Przeczytać o niej można w sprawozdaniu z wyjazdu instruktorskiego z 1977 roku: *Bibliotekarka pracująca na pół etatu, z reguły przebywa w bibliotece znacznie dłużej, niż obowiązują godziny pracy. Z obserwacji poczynionych w takcie załatwiania (sic!) czytelników wynika, że p. Bielawska cieszy się dużą sympatią ludzi, którym udostępnia książki.*

W 1982 roku zastąpiła ją bibliotekarka Stefania Swend, emerytka dorabiająca na pół etatu pracą w bibliotece. Także i ona skarżyła się na: *dezorganizację pracy z powodu narad w świetlicy*. A przy okazji na niskie pobory. Po niej kierownictwo biblioteki przejęła w 1990 roku Wanda Pryciak. W ostatnich latach działalności biblioteki prowadzili ją już pracownicy oddelegowani z innych działów.

Na początku lat 90. działalność placówki została zawieszona na prawie trzy lata. W październiku 1992 roku wznowio-

no jej funkcjonowanie ze stanem księgozbioru: 4 718. Przez dwa lata księgozbiór powiększył się jednak nieznacznie (4 802), a w 1995 roku zarejestrowano już tylko 35 czytelników.

Biblioteka została zlikwidowana w latach 90., ale nie udało mi się ustalić dokładnej daty likwidacji. W siedzibie spółdzielni nie zachowały się żadne dokumenty. Kiedy kontaktowałam się z aktualnymi pracownikami, okazało się, że kadra częściowo wymieniła się od tego czasu. Ci starsi owszem, coś pamiętali, nawet pozytywnie ustosunkowali się do pytań o „duchy przeszłości”: *tak, była, pamiętam, na świetlicy, kiedy ją likwidowali, książki leżały w świetli-*

cy i pracownicy mogli zabierać je do domów. Tyle. No może jeszcze to, że reszta przekazana była do jakiejś szkoły. *Dobrze, że nie zostały zlikwidowane, tylko przydały się innym* – usłyszałam jeszcze, kończąc jedną z rozmów. Trudno nie uśmiechnąć się w duchu nad tym entuzjazmem. Oczywiście, inne księgozbiory nie miały przecież nawet tyle szczęścia.

Marta Wiktoria Trojanowska

Pracownik Działu Promocji Książki i Biblioteki MBP w Radomiu

Marian Grzybowski (1930-2004)

Janina Kuśmierczyk

28 grudnia 2014 r. minęło 10 lat od śmierci Mariana Grzybowskiego, wieloletniego dyrektora Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Kozienicach.

Marian Konstanty Stanisław Grzybowski urodził się 8 maja 1930 r. w Toruniu jako syn Konstantego i Barbary. Przyjacielem, bliskim i znajomym znany był jako Marek Grzybowski.

Ukończył Liceum Pedagogiczne w Kozienicach i kursy kwalifikacyjne z zakresu bibliotekarstwa w Jarocinie, dające uprawnienia do stanowiska starszego bibliotekarza. W latach 1950-1960 był nauczycielem w Szkole Podstawowej nr 2 (obecnie Publiczne Gimnazjum nr 2). W tych latach pracował również w niepełnym wymiarze godzin w Liceum Pedagogicznym i Liceum Ogólnokształcącym w Kozienicach.

W roku 1960, od 1 listopada, został powołany na stanowisko kierownika Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kozienicach. Biblioteka w tym czasie funkcjonowała w dwóch prywatnych budynkach: przy ul. Radomskiej 8 i 1-go Maja 6. Wynajmowane lokale były zimne, ogrzewane piecami kaflowymi, brakowało w nich bieżącej wody i urządzeń sanitarnych. M. Grzybowski kierował Powiatową i Miejską Biblioteką Publiczną (od 1975 r. – Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna) przez 22 lata.

Jako dyrektor czynił starania o nowy lokal i połączenie księgozbiorów z ulicy Radomskiej i 1-go Maja. Starania te zostały zakończone sukcesem. Upatrzone przez Niego budynek przy ul. Kochanowskiego 22, dzięki przychylności i wykupieniu przez ówczesne władze, stał się

od 1989 r. siedzibą Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej.

Z dniem 2 listopada 1982 r. Marian Grzybowski został przeniesiony (na własną prośbę) na stanowisko kierownika Biblioteki Pedagogicznej w Kozienicach. Zarówno M-GBP, jak i Biblioteka Pedagogiczna pod jego kierownictwem zajmowały przodujące miejsca w województwie kieleckim, a po reformie administracyjnej w województwie radomskim.

Biblioteka Pedagogiczna w tym czasie wzbogaciła się o wspaniały zbiór reprintów. Szczególną troską otaczał księgozbiór regionalny, z zakresu historii Polski i Związku Nauczycielstwa Polskiego. Prowadził prace badawcze nad czytelnictwem literatury pedagogicznej wśród nauczycieli. Był bardzo dobrym organizatorem i popularyzatorem wiedzy o książce. Dbał o kadrę bibliotekarską, o jej doskonalenie zawodowe. Współpracownicy pamiętają Go jako człowieka nadzwyczaj sumiennego, zdyscyplinowanego i koleżeńskiego. Jako szefa, który nigdy nie podnosił głosu. Uwagi i polecenia służbowe przekazywał spokojnie, z wielką kulturą, taktem i znajomością omawianych zagadnień. W pracy tworzył przyjazną, a nawet rodzinną atmosferę. Z ogromną troską i zrozumieniem pomagał pracownikom w rozwiązywaniu ich spraw osobistych. Dla bibliotekarzy był autorytetem.

Przejawiał głęboką wiedzę z zakresu literatury i sztuki, charakteryzowało Go wielkie poczucie estetyki i zmysł artystyczny, co wykorzystywał w urządzaniu wnętrz bibliotek, w których pracował. Był autorem artykułów w zawodowych czasopiśmie bibliotekarskich, a także autorem biogramów z cyklu „Znani i nieznani Ziemi Radomskiej”. Opracował dla biblioteki w Kozienicach ex libris.

Poza pracą zawodową udzielał się społecznie: był instruktorem ZHP, działaczem Towarzystwa Miłośników Ziemi Kozienickiej, członkiem Komisji Historycznej Muzeum Harcerstwa Ziemi Radomskiej, instruktorem żeglarstwa. Jego wielką pasją było żeglarstwo, własnymi siłami zbudował jacht, a wolny czas spędzał na mazurskich jeziorach.

W środowisku kozienickim Pan Marian był znany jako szarmancki mężczyzna o wielkiej kulturze i uroku osobistym, posługujący się pięknym, barwnym językiem, jako człowiek z ogromnym poczuciem humoru. Był osobą, której się nie zapomina. W 1990 roku, w pełni sił, odszedł na emeryturę. Zmarł niespodziewanie 28 grudnia 2004 r. Za zasługi w pracy zawodowej i społecznej otrzymał odznaczenia państwowe i resortowe.

Janina Kuśmierczyk

Dyrektor MGBP w Kozienicach w latach
1982-2004

Co nowego w SBP

Wiosenne spotkanie władz Okręgu Mazowieckiego SBP

Mariola Turek, Alicja Śliwa

13 marca 2015 r. członkinie Zarządu Oddziału SBP w Radomiu, Mariola Turek i Alicja Śliwa uczestniczyły w posiedzeniu Zarządu Okręgu Mazowieckiego SBP. Spotkanie odbyło się w siedzibie Zarządu Głównego w Warszawie przy ul. Konopczyńskiego 5/7.

Spotkanie dotyczyło:

- Wyboru Mazowieckiego Bibliotekarza Roku 2014
- Omówienia sprawozdań merytorycznych i finansowych za rok 2014
- Przyjęcia planu pracy Zarządu Okręgu Mazowieckiego na rok 2015
- Przyjęcie zasad finansowania udziału członków SBP w konferencjach, warsztatach, itp. ze środków ZOM
- Obchodów Dnia Bibliotekarza i Tygodnia Bibliotek

Przewodnicząca Zarządu Okręgu Mazowieckiego SBP Joanna Pasztaleniec-Jarzyńska zaprezentowała sylwetki kandydatów do tytułu Mazowieckiego Bibliotekarza Roku. W roku bieżącym wpłynęły dwie kandydatury. Żadna nie dotyczyła osób zatrudnionych w bibliotekach publicznych. Bibliotekarza Roku 2014 poznamy 14 maja 2015 roku podczas uroczystości Dnia Bibliotekarza, która odbędzie się w Centralnej Bibliotece Rolniczej w Warszawie. Dyskutowano również nad propozycją, przedstawioną przez Hannę Gawrońską, dotyczącą zasad wyboru kandydata, któremu SBP sfinansuje uczestnictwo w Forum Młodych w roku 2015. Dyskusja była bardzo me-

rytoryczna i burzliwa. Do opracowanych wcześniej zasad zarząd postanowił dołączyć punkt pod nazwą „Sukces w bibliotece”, gdzie kandydat będzie mógł przedstawić wizję dotyczącą przyszłej drogi zawodowej. Kandydatami w konkursie mogą być osoby w wieku do 35 lat, które mają co najmniej dwuletni staż pracy w bibliotece.

Przewodnicząca ZOM omówiła sprawozdania merytoryczne i finansowe za rok 2014. Wszystkie oddziały dostosowały się do schematów przesłanych przez ZOM. Do osób uczestniczących w spotkaniu skierowano prośbę, aby promować SBP w środowisku zawodowym. Celem jest aktywizacja, szczególnie ludzi młodych, do działalności w Stowarzyszeniu. Z zaskoczeniem słuchałyśmy informacji o tym, jak wzrosła liczba młodych członków SBP w Warszawie. Jest to sytuacja zupełnie odwrotna niż w naszym oddziale. U nas do SBP należy tylko jedna osoba w wieku do 35 lat.

Mariola Turek

Sekretarz ZO SBP w Radomiu

Alicja Śliwa

Skarbnik ZO SBP w Radomiu

Z bibliotecznych pótek

Top lista 2014

Tradycyjnie została opracowana przez pracownice Wypożyczalni Główniej MBP. Znalazły się na niej książki cieszące się w ubiegłym roku największym zainteresowaniem czytelników i te, które zostały

uznane przez bibliotekarki za warte polecenia i przeczytania. Jednym słowem lektura, przy której gusta czytelników zbiegły się z gustami profesjonalistów.

BUCZKOWSKI Zbigniew: *Pisz pan książkę!* - Warszawa: Warszawskie Wydawnictwo Literackie, 2014

CEJROWSKI Wojciech: *Wyspa na prerii* - Poznań: Wydawnictwo Zys i S-ka, 2014

CYGAN Jacek: *Życie jest piosenką* - Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, 2014

GRZEBĄKOWSKA Magdalena: *Beksińscy: portret podwójny* - Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, 2014

HOROWITZ Ryszard: *Życie niebywałe. Wspomnienia fotokompozytora* - Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, 2014

HUGO-BADER Jacek: *Długi film o miłości: powrót na Broad Peak* - Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, 2014

KORTKO Dariusz: *Religa: biografia najslawniejszego polskiego kardiochirurga* - Warszawa: Wydawnictwo Agora, 2014

KRET Jarosław: *Mój Madagaskar* - Warszawa: Świat Książki, 2014

MASTALERZ Marcin: *Miasto 44* - Warszawa: Dom Wydawniczy PWN, 2014

Na pamiątkę: Radomianie na starych fotografiach - Radom: Rada Miejska w Radomiu, „Łażnia” Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria, 2014

NORTHUP Solomon: *Zniewolony* - Zakrzewo: Wydawnictwo Replika, 2014

ROMANIUK Radosław: *One: Kobiety które kochały pisarzy* - Warszawa: Wilki & Król Oficyna Wydawnicza, 2014

SABAŁA-ZIELIŃSKA Beata: *Zakopane: nie ma przebaczenia!* - Bielsko-Biała: Wydawnictwo Pascal, 2014

100/XX: antologia polskiego reportażu XX wieku - Wołowiec: Wydawnictwo Czarne, 2014

STUHR Jerzy: *Obywatel Stuhr* - Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, 2014

SZARŁAT Aleksandra: *Celebryci z tamtych lat: prywatne życie wielkich gwiazd PRL-u* - Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, 2014

SZCZEKLIK Andrzej: *Śluch absolutny* - Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, 2014

SZUMSKA Małgorzata: *Zielona sukienka* - Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, 2014

TEEGER Jennifer: *Amon - mój dziadek by mnie zastrzelił* - Warszawa: Wydawnictwo Prószyński Media, 2014

TOKARCZUK Olga: *Księgi Jakubowe albo Wielka podróż przez siedem granic, pięć języków i trzy duże religie, nie licząc tych małych* - Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2014

TOMZA Piotr: *Pokolenie Kolosów* - Warszawa: Grupa Wydawnicza Foksal, 2014

WINNICAK Ewa: *Angole* - Wołowiec: Wydawnictwo Czarne, 2014

Wypożyczalnia Główna

Bogumiła Grabowska

WINNICAK Ewa. **Angole** - Wołowiec: Wydawnictwo Czarne, 2014. - 293 s.; cena 44,90

Z tytułu można wnioskować, że jest to książka o mentalności Anglików. Niestety na ten temat niewiele tu znajdziemy. To zbiór trzydziestu pięciu historii polskich emigrantów, zamieszkujących Wyspy Brytyjskie. Są to reportaże, dotyczące życia Polaków, którzy odnaleźli szczęście w Anglii, którzy przeciętnie sobie radzą i których wyjazd zakończył się porażką. Autorka dotarła do różnych grup społecznych: robotników, drobnych przedsiębiorców, studentów a nawet ludzi bezdomnych. Jej bohaterowie opowiadają swoje historie, mówią o życiu na emigracji, o jej dobrych i złych stronach a także o stosunku mieszkańców Anglii do emigrantów. Książka napisana jest prostym językiem, uzupełniona licznymi fotografiami. Nasuwa się tylko pytanie, dlaczego tytuł „Angole” skoro są to opowieści Polaków? Zachęcam do przeczytania lektury, która zdecydowanie nie zachęca do wyjazdu na Wyspy Brytyjskie.

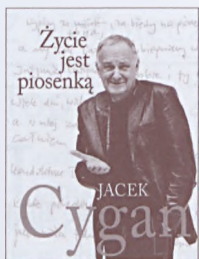

KUŹNIAK Angelika, KARPACZ – OBOŁADZE Ewelina. **Czarny Anioł. Opowieść o Ewie Demarczyk** - Kraków: Wydawnictwo Znak, 2015. - 190 s.; cena 39,90

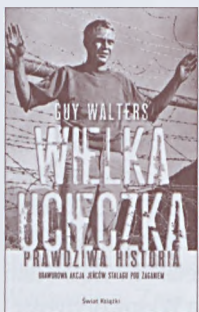
„Czarny Anioł” to niedokończona opowieść o wielkiej damie polskiej piosenki poetyckiej Ewie Demarczyk. Niedokończona, ponieważ z książki nie dowiemy się jak i gdzie żyje artystka dzisiaj. Sama gwiazda nie wyraziła chęci współpracy z autorkami, dlatego przedstawiają Demarczyk słowami osób, które ją znały i z którymi współpracowała. Opowiadają o jej koncertach w Piwnicy pod Baranami, w byłym ZSRR czy w Paryżu, o tym jak nie przyjęła propozycji koncertów we Francji oraz jak mocno związana była z matką, której śmierć bardzo przeżyła. Porównują Ewę Demarczyk do Edith Piaf. Mówią o niej: perfekcjonistka, ewenement na polskiej scenie. Z publikacji tej dowiemy się kim była, z kim współpracowała i jaka była Ewa Demarczyk. Ale dlaczego przestała śpiewać? O rezygnacji z występów publicznych nie ma żadnej wzmianki. W wywiadzie z Teresą Torańską artystka powiedziała: *Rośliny są bardziej oddane niż ludzie. Ja się na ludziach zawiodłam.*

CYGAN Jacek. **Życie jest piosenką** - Kraków: Wydawnictwo Znak, 2014. - 326 s.; cena 39,90

Jacek Cygan, juror i organizator festiwalu muzycznych, autor tekstów piosenek, napisał: „Na stronach swojej książki staram się opowiedzieć, kto to jest tekściarz, czy to artysta czy może rzemieślnik. A tytuł *Życie jest piosenką* jest oczywistą parafrazą tytułu piosen-

ki *Życie jest nowelą*". Autor zabiera nas w sentymentalną przeszłość, opowiada o powstawaniu swoich najlepszych tekstów, udziela odpowiedzi na pytania: Czy najpierw jest tekst, czy muzyka? Kiedy i gdzie pojawiają się pomysły na piosenkę? Czy pisanie piosenek jest pasjonujące? Jak każda piosenka Cygana tak i książka składa się z kilku tematycznych zwrotek. Te podzielone są na kilka rozdziałów, a każdy rozdział poświęcony tekstowi jednej piosenki i tekstem tej piosenki zakończony. Ciekawie napisaną książkę polecam nie tylko fanom Jacka Cygana, każdy znajdzie tu coś dla siebie.

WALTERS Guy. **Wielka ucieczka. Prawdziwa historia** .- Warszawa : Wydawnictwo Świat Książki, 2015 .- 367 s.; cena 35,90

„Wielka ucieczka” to sensacyjna opowieść o prawdziwym wydarzeniu, które miało być niemożliwe. W nocy z 24 na 25 marca 1944 roku z obozu jenieckiego pod Żaganiem, przez tunel o długości 110 metrów, uciekło 76 jeńców. Obóz otoczony był potężnym podwójnym ogrodzeniem, baraki zbudowane na specjalnych wysokich słupach, a zabezpieczenie całego terenu nie do pokonania. Ucieczka jednak odbyła się. Walters Guy, historyk i angielski pisarz opisuje to niezwykle wydarzenie. Dociera do dokumentów archiwalnych, zeznań niemieckich oficerów, przybliża sylwetki organizatorów ucieczki. Autor nie opowiada się ani po stronie niemieckich strażników, ani po stronie jeńców. Opisuje historię obozu, życie w nim, przygotowania do ucieczki, jej przebieg i okropną karę, która była odwetem za ucieczkę. Książka wciągająca, prawdziwa – polecam.

Bogumiła Grabowska

Pracownik Wypożyczalni Głównej MBP w Radomiu

Wypożyczalnia dla Dzieci

Małgorzata Minda

POL Jolanta. **Najlepsze eksperymenty**. – Poznań: Wydawnictwo Publicat, 2014. – 47 s.; cena 14,99

„Najlepsze eksperymenty” Jolanty Pol z serii „Wiem i potrafię” to publikacja popularnonaukowa dla przedszkolaków. Jest doskonałym przykładem na to, że nauka wcale nie musi być nudna, a zdobywanie wiedzy może okazać się świetną zabawą. Książka pomaga wprowadzić najmłodszych w fascynujący świat fizyki i chemii. Zawiera propozycje dwudziestu dwóch bezpiecznych eksperymentów, które dzieci są w stanie samodzielnie wykonać w domu. Dzięki nim

mali odkrywcy mają okazję poznać zasady powstawania tęczy, zbudować kompas, wytworzyć prąd z cytryny, skonstruować zegar słoneczny czy pisać niewidzialnym atramentem. Książka ma wiele zalet. Jedną z nich jest prosty, zrozumiały dla kilkulatek język. Autorka w przystępny sposób, krok po kroku instruuje maluchy, w jaki sposób przeprowadzić poszczególne doświadczenia. Całość dopełniają ilustracje. Pomagają dzieciom porównać ich własne działania z zamierzonym efektem końcowym. Każdy eksperyment zawiera komentarz. Wyjaśnia on prawa fizyki i chemii, dzięki którym możliwe jest zaobserwowanie prezentowanych zjawisk. Publikacja Jolanty Pol to doskonała pomoc dla rodziców i nauczycieli, którzy chcą przyjemnie i pożytecznie spędzić czas z podopiecznymi oraz zainteresować ich naukami przyrodniczymi.

NIEMYCKI Mariusz. **Puk, puk! Co słyhać w straży pożarnej?** – Kraków: Wydawnictwo Skrzat, 2014. – 27 s.; cena 11,90

To książka z serii „Pierwsze Czytanki” Wydawnictwa Skrzat. Należy do poziomu pierwszego nauki czytania. Oznacza to, że jest rekomendowana dla maluchów, które dopiero poznają litery i zaczynają czytać pojedyncze proste wyrazy. Całość składa się z dwóch części: tekstu poetyckiego, który czyta dorosły i wyrazów przeznaczonych do czytania przez dziecko. Słowa te są szczególnie wyróżnione na kartach książeczki. Znajdują się w odpowiednio oznaczonych polach, napisane dużą czcionką w wyraźnym kolorze, podzielone na głoski, pozbawione zmiękczeń i dwuznaków. Oprócz wartości dydaktycznych książka ma także inne walory. Jest sposobem na przyjemne spędzenie wolnego czasu. Atrakcyjne ilustracje oraz ciekawa opowieść zainteresują dziecko i sprawią, że nauka czytania nie będzie przykrym obowiązkiem, lecz dobrą zabawą.

MAJGIER Katarzyna. **Ula i Urwisy. Nowi sąsiedzi**. – Warszawa: Nasza Księgarnia, 2014. – 92 s.; cena 15,90

Pięcioletnia Ula mieszka z rodzicami i babcią w domu z ogrodem. Ma głowę pełną pomysłów i nie wie co to nuda. Rezulutna dziewczynka uwielbia tańczyć w kałużach, ma kryjówkę w krzakach i marzy o domu na drzewie. Jest niekwestionowaną królową podwórka. Z jej zdaniem liczą się wszyscy mieszkańcy domu. Nadchodzi jednak moment, w którym pozycja Uli może zostać zagrożona. Do sąsiadki wprowadzają się wnuki, prawdziwi wandale, jak mówi ich babcia. Ula wie, kim są wandale. Słyszała opowieści o wojowniczym plemieniu Wandalów, które przyczyniło się do upadku Rzymu. W pojawieniu się nowych sąsiadów widzi więc niebezpieczeństwo. Nie może pozwolić, aby potomkowie niszczycielskiego plemienia zawładnęli jej podwórkowym królestwem. Postanawia rozprawić się z nimi raz, a dobrze i pokazać najeźdźcom, kto tu rządzi. Przygotowuje specjalny program powitalny. Oj, będzie się działo! „Ula i Urwisy. Nowi sąsiedzi” to pierwszy tom serii książek opowiadających zabawne przygody dzieciaków z podwórka. Warto przeczytać wszystkie.

DRELLER Christian. **Czy słonie boją się myszy? Historyjki dla ciekawskich dzieci.** – Warszawa: Prószyński i S-ka, 2014. – 125 s.; cena 28,00
Każdemu, kto jest ciekawy świata, lubi zagadki i chętnie szuka odpowiedzi na nurtujące go pytania, polecam książkę Christiana Drellera „Czy słonie boją się myszy?” To zbiór dwudziestu pomysłowych opowiadań, które łamią popularne stereotypy, obalają mity i utarte twierdzenia. Książka w dowcipny sposób podaje maluchom dużą porcję wiedzy i odpowiada na wiele zaskakujących pytań np. czy liczba kropek zdradza wiek biedronki, po co wikin-gom hełmy z rogami, dlaczego byki szaleją na widok czerwonej płachty, czy pszczoły żąd-łały tylko jeden raz? Zbiór historyjek jest świetną propozycją nie tylko dla najmłodszych. Doskonale sprawdzi się jako poradnik dla rodziców, którzy zasypywani przez ciekawskie dzieci milionem podchwytliwych pytań, zmuszeni są do ciągłego pogłębiania swojej wie-dzy i wyjaśniania maluchom tajemnic otaczającego je świata.

Małgorzata Minda

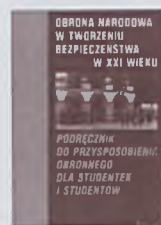
Pracownik Wypożyczalni dla Dzieci MBP w Radomiu

Czytelnia Ogólna

Marcin Minda

LIŻEWSKI Sławomir. **Rachunkowość i podatki w instytucjach kul-tury.** – Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck, 2015.- 342 s. ; cena 149
Drugie wydanie publikacji prezentuje najnowsze zasady prowadzenia ra-chunkowości oraz dokonywania rozliczeń podatkowych w instytucjach kultury w Polsce. Całe opracowanie składa się z siedmiu części, w któ-rych zaprezentowane zostały wzory dokumentów stosowanych w insty-tucjach kultury, m.in. zakładowy plan kont oraz instrukcje obiegu i kon-troli dokumentów. Autorzy przedstawiają liczne schematy księgowania najważniejszych ope-racji gospodarczych a także najnowsze regulacje prawa zamówień publicznych w zakresie powierzania zarządzania instytucją kultury osobie prawnej lub fizycznej. Bardzo przydat-nym uzupełnieniem książki są pytania i odpowiedzi z podatków i rachunkowości w pod-miotach kultury. Książka jest interesującą propozycją dla wszystkich pracowników sekto-ra publicznego, prowadzących rozliczenia księgowe w instytucjach kultury.

Obrona narodowa w tworzeniu bezpieczeństwa Polski w XXI w./ pod red. Ryszarda Jakubczaka, Aleksandry Skrabacz, Krzysztofa Gąsior-ka . – Warszawa: Wydawnictwo Bellona, 2008. – 407 s. ; cena 26, 64
To jeden z najlepszych podręczników, który dokonuje przeglądu z dzie-dziny bezpieczeństwa narodowego, aktualnych aktów prawnych i dok-trynalnych. Znajdziemy w nim praktyki organizacji obrony narodowej w Polsce i innych państwach NATO, a także podstawowe pojęcia doty-

czące roli i obowiązków obronnych przy tworzeniu bezpieczeństwa osobistego, narodo-wego i międzynarodowego. Publikacja adresowana jest do wszystkich, którzy planują od-być szkolenie wojskowe, bądź pełnią funkcję w cywilnych strukturach obrony narodowej.

MUĆKO Przemysław, SOKÓŁ Aneta. **Jak założyć i prowadzić własną firmę.** – Warszawa: Wydawnictwo CeDeWu, 2014. – 199 s. ; cena 37
Publikacja przedstawia aktualne regulacje i przepisy dotyczące rejestra-cji i prowadzenia działalności gospodarczej w oparciu o szerokoostęp-ne akty normatywne i kodeksy. Zawiera m.in. zasady ogólne z zakresu podstaw księgowości niezbędnych do prowadzenia własnej firmy. Po-nadto scharakteryzowane zostały podstawowe pojęcia z zakresu wiedzy prawno–ekonomicznej, dotyczącej całego procesu związanego z planowaniem działal-ności gospodarczej. Doskonałym uzupełnieniem opracowania są liczne przykłady i wska-zówki do praktycznego zastosowania. Bardzo cenne i przydatne są porady z zakresu roz-liczeń z urzędem skarbowym jak i Zakładem Ubezpieczeń Społecznych. Jest to niesły-chanie wartościowa książka dla wszystkich, którzy stawiają pierwsze kroki w prowadze-niu działalności gospodarczej.

WIŚNIEWSKI Bernard. **System bezpieczeństwa państwa – konteksty teoretyczne i praktyczne.** – Szczytno: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Policji w Szczytynie, 2013. – 375 s. ; cena 45

Bezpieczeństwo stanowi jeden z najważniejszych i nieodzownych ele-mentów całej struktury państwa. Ciągła obecność licznych zagrożeń zmu-sza każde państwo do budowy systemów przeciwdziałających i minima-lizujących ewentualne zagrożenia ze strony innych państw, osób lub in-stytucji. W niniejszym opracowaniu przedstawiono wyniki wieloletnich badań, dotyczących problematyki bezpieczeństwa, zarządzania kryzysowego oraz przy-gotowań obronnych państwa. Autor dokonał rzetelnej analizy zasadniczych problemów dotyczących założeń całego systemu bezpieczeństwa. Ponadto w sposób przystępny dla czytelnika zostały poruszone zagadnienia kierowania bezpieczeństwem państwa. Opra-cowanie szczególnie polecane dla słuchaczy studiów z zakresu bezpieczeństwa i obron-ności kraju jak i także dla zwykłego czytelnika.

TYBURSKA Agata. **Przygotowania obronne w Policji.** – Szczytno: Wy-dawnictwo Wyższej Szkoły Policji w Szczytynie, 2014. – 629 s. ; cena 50
To synteza poświęcona wybranym aspektom przygotowań obronnych w Policji, która została podzielona na dwie części. W pierwszej przedsta-wione zostały teoretyczne rozważania, dotyczące wybranych zagadnień bezpieczeństwa i obronności. Opisane zostały działania Policji w sytuacji kryzysowej na szczeblu lokalnym oraz obronności państwa. Natomiast w drugiej części zaprezentowano materiały dotyczące praktycznych roz-wiązań przygotowań obronnych zastosowanych w jednostkach terenowych Policji. Książ-

ka skierowana jest zarówno do osób realizujących zadania obronne w Policji, jak również studentów kierunków studiów bezpieczeństwo wewnętrzne, bezpieczeństwo narodowe.

Marcin Minda

Pracownik Czytelni Ogólnej i Czytelni Czasopism MBP w Radomiu

Czytelnia Regionalna

Maria Kaczmarska

BUSSE Krzysztof. Utopia i rzeczywistość : Stowarzyszenie PAX w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym PRL i III RP na przykładzie województwa radomskiego (1975-1993). – Lublin - Radom : Instytut Pamięci Narodowej Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział w Lublinie, 2014. – 380 s. ; [8]k. tabl., cena 25 zł. Książka jest pierwszą próbą naukowego opisu funkcjonowania niższych szczebli organizacyjnych Stowarzyszenia PAX. Głównym celem publikacji jest przedstawienie działalności PAX w życiu społeczno-politycznym, gospodarczym i religijnym w PRL i III RP na przykładzie województwa radomskiego. Wydawnictwo ukazuje tworzenie i funkcjonowanie lokalnych struktur PAX w większości miast regionu : Radomiu, Białobrzegach, Kozienicach, Przysusze, Warce, Zwoleń, Pionkach i Drzewicy. Wiele miejsca poświęca autor poszczególnym zagadnieniom z działalności stowarzyszenia w regionie radomskim. Czytelnik znajdzie tu prezentację udziału stowarzyszenia w życiu politycznym przed i po 1989 r. Kolejna grupa zagadnień dotyczy stosunku lokalnych działaczy do tak ważnych wydarzeń społeczno-politycznych jak robotniczy protest 1976 r. czy powstanie niezależnego ruchu związkowego. Przedstawiona została również działalność społeczno- kulturalna ruchu katolików, polegająca na pracy klubowej, wspieraniu turystyki czy aktywności na polu gospodarczym. Uzupełnieniem jest dwanaście dokumentów zawartych w aneksie, przybliżających program polityczny Stowarzyszenia PAX i pozwalających na pokazanie niektórych aspektów jego działania. Dodatkowy walor książki stanowi bogata bibliografia, indeks nazwisk i pseudonimów, nazw geograficznych.

Miasto w nowej odsłonie – monografia Iłży. T. I. Od czasów najdawniejszych do 1945 roku / pod redakcją Sebastiana Piątkowskiego. - Iłża : – Urząd Gminy, 2014. – 383 s. ; il., cena 25 zł.

O Iłży powstało do tej pory wiele publikacji, dotyczyły one jednak poszczególnych wy-cinków i zdarzeń, bez kompleksowego opisu rzeczywistości tej dawnej jak i obecnej. Oddana do rąk czytelników monografia została napisana przez siedmiu autorów, a zredagowana przez Sebastiana Piątkowskiego. Autorem rozdziału „Środowisko geograficzne” jest Julian Bartosik. O pradziejach pisze Witold Bujakowski, okresy średniowiecze i staropolski przedstawia Dariusz Kupisz. Krzysztof Latawiec prezentuje okres niewoli narodowej, Marek Przeniosło okres I wojny światowej, natomiast Sebastian Piątkowski wprowadza

w zagadnienia dotyczące okresu rządów austriackich i Księstwa Warszawskiego, a w innych rozdziałach dwudziestolecia międzywojennego oraz lat II wojny i okupacji niemieckiej. Rozdział „Sztuka ludowa i zanikające zawody regionu iłżeckiego” został opracowany przez Beatę Bujakowską, a Kalendarium jest autorstwa Teresy Niewczas. Praca składa się z dwóch części. Pierwsza obejmuje studia z dziejów miasta od czasów najdawniejszych do 1945 r. w układzie chronologiczno-rzeczowym. Druga część to czasy powojenne ujęte w formie kalendarium. W książce pojawia się mnóstwo nowych informacji nie tylko na temat Iłży ale też okolicznych miejscowości. Dodatkowym walorem opracowania jest wiele, często unikatowych zdjęć m. in. kopia miedziorytu z 1669 roku z wizerunkiem miasta czy fotografia nauczycieli i uczniów iłżeckiej szkoły z 1914 r. W korzystaniu z monografii pomagają bogata bibliografia, wykaz skrótów oraz indeks osób.

ROSTKOWSKI Tadeusz. Wyśmierzyce, historia i teraźniejszość : od zmroku zniewolenia do jutrzeńki wolności .– Wyśmierzyce : Gmina Wyśmierzyce, 2014. – 308 s. ; il., cena 25. zł.

Trzecia część opracowania ukazująca się pod wspólnym tytułem „Wyśmierzyce, historia, i teraźniejszość”, dotyczy okresu, w którym Polacy pozbawieni byli suwerennego państwa. Praca składa się z trzech części. Pierwsza prezentuje zarys funkcjonowania Szkoły Podstawowej w Wyśmierzycach w latach 1819-1999. Część druga obejmuje okres wojny i okupacji niemieckiej. Wzbogacona jest wspomnieniami mieszkańców Wyśmierzyc, które warte są utrwalenia w pamięci społeczeństwa lokalnego. Ostatnia część stanowi kronikę wydarzeń lat 1945-1990. Autor stara się w sposób kronikarski przedstawić okres PRL-u, nie narzucając czytelnikowi oceny. Kilka zdarzeń i faktów z tego okresu miało znaczący wpływ na życie mieszkańców: m. in. elektryfikacja, budowa sieci wodociągowej, asfaltowe nawierzchnie ulic. Wydawnictwo uzupełnia bogata ikonografia.

Maria Kaczmarska

Kierownik Działu Informacyjno-Bibliograficznego MBP w Radomiu

Z czasopism regionalnych

Joanna Nagay

Muzyczne arboretum : z Maciejem Żółtowskim, dyrektorem naczelnym i artystycznym Orkiestry Kameralnej oraz pomysłodawcą Międzynarodowego Konkursu Kompozytorskiego „Arboretum” rozmawia Krzysztof Majerczyk. // Miesięcznik Prowincjonalny. – 2015, nr 1, s. 3-9, il.

Maciej Żółtowski, dyrygent Radomskiej Orkiestry Kameralnej, relacjonuje kulisy powstania Międzynarodowego Konkursu Kompozytorskiego „Arboretum”, przebieg pierwszej i tegorocznej imprezy. Prezentując teorię muzyki współczesnej i panoramę nowej myśli kompozytorskiej w Europie, przybliży czytelnikom dokonania polskiej szkoły kompozy-

torskiej. Podkreśla również rolę i działalność maestro Krzysztofa Pendereckiego w propagowaniu i popularyzacji polskiej muzyki na świecie. Opowiada o związkach artysty z życiem muzycznym Radomia ostatnich lat i rolę jedyne go jurora, którą przyjął w momencie organizacji konkursu. Lektura dla miłośników muzyki poważnej, admiratorów konkursu i osoby K. Pendereckiego obowiązkowa.

NIEMIRSKI Zbigniew. **Trzeci czyli pierwszy etap.** // Gość Niedzielny. – 2015, nr 7, s. IV-VI, il.

Katedra Opieki Najświętszej Marii Panny w Radomiu jest kościołem o ponad stuletniej historii. Ostatnio odbyła się uroczystość otwarcia muzeum katedralnego, powstałego z inicjatywy byłego proboszcza, a obecnie kanclerza Kurii Diecezji Radomskiej – ks. prałata Edwarda Poniewierskiego. Znamca historii Radomia, miłośnik polskiej kultury opartej na chrześcijaństwie zrealizował ideę muzeum traktując powstanie placówki jako ostatni etap remontu radomskiej katedry. Nowa palcówka muzealna została wpisana w szlak turystyczny, obejmujący ponad 20 zabytkowych obiektów Radomia. Muzeum gromadzi obiekty związane z historią katedry - fotogramy z okresu budowy katedry, zabytkowe szaty liturgiczne, pamiątki związane ze wszystkimi biskupami radomskimi oraz wizytą papieża Jana Pawła II w Radomiu. W osobnej sali zgromadzono dokumenty dotyczące pięciu kapłanów, błogosławionych męczenników II wojny światowej oraz eksponaty odnoszące się do osób, których proces beatyfikacyjny toczy się w Watykanie – bpa Piotra Gołębiowskiego i Wandy Malczewskiej. Zbiory muzealne są dostępne dla wszystkich radomian, a wspomniany artykuł znakomitym wstępem i zachętą do zwiedzania placówki.

Być z ludźmi i głosić Słowo Boże : z biskupem nominatem ks. Piotrem Turzyńskim rozmawia Mirosław Wąsik. // Królowa Świata 2015, nr 1-2, s. 3-5, il.

Nowy biskup pomocniczy Diecezji Radomskiej, radomianin z urodzenia, podkreślił w rozmowie doniosłą rolę Kościoła w budowaniu jedności społeczeństwa, której wartość jest nie do przecenienia we współczesnej Polsce. Kościół diecezjalny powinien wspomagać miasto w wypełnianiu funkcji społecznych i kulturalnych. Przedstawił obraz nowych wspólnot żyjących Słowem Bożym, które są antidotum dla laicyzacji świata i tych, które - funkcjonując od lat - gromadzą coraz większą rzeszę ludzi wierzących, szanujących i propagujących tradycję wartości. Radom postrzega jako „piękne miasto przez rzeczy, które się tu dzieją, wspinających ludzi i inicjatyw”. Piękno widzi przede wszystkim w sferze ducha, a „wiara daje światło”, które pozwala żyć wszystkim ludziom i znosić trudy codzienności. Nowe obowiązki podejmuje z radością, chociaż przychodzi mu tym samym zrezygnować z pracy w Wyższym Seminarium Duchownym i prowadzenia teatru seminarijnego. Radom zyskał nowego pasterza, a ludzie kultury biskupa, który współtworząc lokalną kulturę, będzie jej budowniczym i orędownikiem.

Joanna Nagay

Pracownik Działu Informacyjno-Bibliograficznego MBP w Radomiu

KRONIKA

Zofia Nogaś, Marzena Berlińska

RADOM

16.12.2014. Uroczyste spotkanie opłatkowe dyrekcji i pracowników biblioteki było okazją do podziękowania za cały rok pracy oraz złożenia życzeń, by nowy rok był pomyślny.

18.12.2014. Szkolenie dla bibliotekarzy powiatu radomskiego z zakresu opracowania rzeczowego zbiorów.

7.01.2015. Wystawę fotografii wykonaną w kopalni rudy uranu w Kowarach „Malowane promieniowaniem gamma” zaprezentował w Małej Galerii RTF Leszek Jastrzębiowski.

9.02.2015. Krakowianka Agnieszka Kulka-Sobkiewicz, zaprezentowała w sali wystawienniczej wystawę fotografii „Pewnego ranka...”.

24.01.2015. W Bibliotece Głównej odbyła się zabawa choinkowa dla dzieci pracowników MBP.

3.02.2015. Wystawę „Zima 2014” zaprezentował w Małej Galerii RTF Zbigniew Staniszewski.

5.02.2015. Michał Kurkowski, artysta plastyk i wykładowca na Wydziale Sztuki UTH otworzył w Galerii „Exlibris” wystawę grafiki „Małe ryciny”.

6.02.2015. Dużą grupę przyjaciół zgromadził wieczór wspomnień poświęcony Feliksowi Wojtkunowi, wykładowcy akademickiemu i byłemu wojewodzie radomskiemu, zorganizowany w 10 rocznicę śmierci.

11.02.2015. Klub Historyczny im. S. Roweckiego „Grotą” zaprosił Krzysztofa Bosse, aby promował swoją książkę „Utopia i rzeczywistość. Stowarzyszenie PAX w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym PRL i III RP na przykładzie województwa radomskiego (1975 – 1993)”.

14.02.2015. Promocja najnowsze go tomiku Pawła Podlipniaka „Madafakafares”. Autorowi towarzyszyli muzycy Paweł Matracki (gitara elektryczna) i Jarosław Zarychta (instrumenty klawiszowe).

19.02.2015. W Galerii M-10 otwarto wystawę prac uczniów III LO im. D. Czachowskiego w Radomiu zatytułowaną „Artystyczne fascynacje”.

27.02.2015. Na kolejnym spotkaniu Klubu Historycznego im. S. Roweckiego „Grotą” została zaprezentowana książka „Dokumenty do dziejów Zgrupowań Partyzanckich AK Ponury” autorstwa dr. Marka Jedynaka. O książce dyskutował z autorem dr Sebastian Piątkowski.

3.03.2015. W Małej Galerii RTF już po raz trzeci pięć piękna z RTF przygotowała z okazji Dnia Kobiet wystawę „Kobieta w obiektywie Kobiety”.

6.03.2015. W sali wystawienniczej otwarto wystawę Katarzyny Golińskiej-Pietrzyk, absolwentki Wydziału Sztuki UTH w Radomiu zatytułowaną „W Szafie”.

18.03.2015. „Polacy wobec komunizmu (1944-1989)” to tytuł wykładu, który wygłosił dr Łukasz Kamiński - Prezes Instytutu Pamięi Narodowej na spotkaniu Klubu Historycznego „Grotą”.

FILIA NR 2

18.02.2015. Czytelnicze Warsztaty Detektywistyczne dla najmłodszych czytelników poprowadzi Katarzyna Sikora, współpracująca z Wydawnictwem „Zakamarki”.

FILIA NR 6

6.12.2014. Finał Młodzieżowej Akademii Kultury MAK. Konkurs odbył się po raz 25, a młodzież miała za zadanie napisać recenzję dowolnej książki i udowodnić „Czy czytanie to strata czasu?”. Z uczestnikami konkursu spotkała się Małgorzata Iwanowicz.

9.12.2014. Wykład dr. Sebastiana Piątkowskiego z cyklu „Czas niezapomniany. Radomianie i ich miasto w okresie wojny i okupacji”.

15.01.2015. Hanna Avis-Zembrzycka i Jacek Kowalczewski zaprezentowali program słowno-muzyczny „Ciepło potrzebne od zaraz”.

17.01.2015. Po raz kolejny dzieci czytały bajki po angielsku. Zajęcia zorganizowało Centrum Helen Doron.

20.01.2015. Pierwsze spotkanie „Klubu Spec Mam”, na którym Elżbieta Walczyk i Karolina Rudecka mówiły o psychologii dotyku i zalecanych chustonoszeniach.

21.01.2015. Kolejne spotkanie z przewodnikiem PTTK z cyklu „Nieoczywisty przewodnik po ziemi radomskiej i świętokrzyskiej”.

10.02.2015. Rozpoczęła się kolejna edycja spotkań z dr. Sebastianem Piątkowskim z cyklu „Czas niezapomniany. Radomianie i ich miasto w czasie wojny i okupacji”.

18.02.2015. „Pogańskim śladem – kamienne kręgi i sanktuaria” to tytuł kolejnego spotkania z przewodnikiem PTTK z cyklu nieoczywisty przewodnik po ziemi radomskiej i świętokrzyskiej.

21.02.2015. Kolejne czytanie bajek w języku angielskim z Centrum Helen Doron.

10.03.2015. Wykład dr. Sebastiana Piątkowskiego z cyklu „Czas niezapomniany. Radomianie i ich miasto w latach wojny i okupacji” tym razem zatytułowany był „Radomskie struktury Związku Walki Zbrojnej – Armii Krajowej”.

17.03.2015. Bunt dziecka jako droga do samodzielności? – spotkanie w ramach cyklu Psychologia a chustonoszenie. „Klub Spec Mam” zorganizował kolejne spotkanie poświęcone „rodzicielstwu bliskości” oraz budowie dobrej relacji z dzieckiem.

18.03.2015. Spotkanie z przewodnikiem PTTK z cyklu Nieoczywisty przewodnik po ziemi radomskiej i świętokrzyskiej.

21.03.2014. Czytanie bajek w języku angielskim z Centrum Helen Doron.

FILIA NR 16

2.01.2015. Zorganizowana została wystawa „Nasze światy” autorstwa dzieci z koła plastycznego Spółdzielczego Domu Kultury „Południa”.

9.02.2015. Pierwsze spotkanie z cyklu Akademia Zdrowia Forever. Wykład o stresie i sposobach na zapobieganie mu wygłosiła Lidia Chrząstek.

17.02.2015. Światowy Dzień Kota świętowali uczniowie klasy III z PSP nr 21 w Radomiu. Podczas spotkania dzieci wysłuchały fragmentu książki Grzegorza Kasdepke „Co to znaczy...”, obejrzały prezentację o kotach, ich zwyczajach i upodobaniach.

2.03.2015. Otwarcie wystawy Pawła Putona „Pocztówka z Radomia”.

6.03.2015. Uczniowie z Publicznej Szkoły Podstawowej nr 21 w Radomiu spotkali się z autorem „Encyklopedii Radomia” Jerzym Sekulskim – doktorem nauk humanistycznych, wieloletnim zastępcą dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomiu.

9.03.2015. Kolejny wykład Lidii Chrząstek w ramach Akademii Zdrowia Forever, socjolog medycyny, dotyczył zapobieganiu alergii. Prelegentka opowiedziała o profilaktyce alergicznej u dzieci i dorosłych, o skłonnościach dzieci do alergii, oraz przedstawiła metody walki z alergią w domu.

18.03.2015. Dla początkujących czytelników zorganizowane zostały Warsztaty Detektywistyczne poprowadzone przez Katarzynę Sikorę, współpracującą z Wydawnictwem „Zakamarki”.

ILŻA

2.12.2014. W Oddziale dla Dzieci oraz filiach w Jasieńcu Ilżeckim i Krzyżanowicach odbyły się spektakle teatralne w wykonaniu aktorów Teatru Maska z Krakowa. Dzieci obejrzały spektakl „Skradzione mądrości”.

5.12.2014. Uczniowie PGP w Ilży obejrzały spektakl teatralny „Lekcja życia” w wykonaniu aktorów Teatru Profilaktyki i Edukacji Maska z Krakowa.

10.12.2014. Odbyło się spotkanie autorskie ze Zbigniewem Kolbą, autorem książki „Krioterapia – to warto wiedzieć”.

14.01.2015. Odbyła się promocja książki „Miasto w nowej odsłonie. Monografia Ilży”.

19-31.01.2015. Ferie w Bibliotece – cykl różnorodnych zajęć dla dzieci.

28.01.2015. W siedzibie biblioteki odbyła się impreza podsumowująca czytelnictwo i finał konkursu na „Najaktywniejszego czytelnika roku 2014. Oddziału dla Dzieci” połączona z balem karnawałowymi. Konkursy na Najaktywniejszego czytelnika przeprowadzono we wszystkich filiach bibliotecznych w terenie. Laureaci otrzymali okolicznościowe dyplomy i upominki.

10.02.2015. Otwarcie wystawy malarstwa Izabelli Pietras z Radomia „Małownicze zakątki” oraz podsumowanie i wręczenie nagród laureatom konkursu czytelniczego za rok 2014 r. w kategorii młodzieżowej.

16.02.2015. Wręczenie nagród i dyplomów za udział w konkursie „Rekordzista Czytania w Ferie Zimowe”.

18.02.2015. Światowy Dzień Kota obchodzono uroczystie w Oddziale dla dzieci – gazetka tematyczna, ekspozycja książek i tomików wierszy o kotach.

21.02.2015. Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego – w Oddziale dla Dzieci ekspozycja książek z zakresu językoznawstwa, logopedii, frazeologii.

JASTRZĘBIA

8.01.2015. W ramach ogólnopolskiej kampanii „Cała Polska czyta dzieciom” zapoznawano najmłodszych z twórczością Wandy Chotomskiej.

1.02.2015. Filie Gminnej Biblioteki Publicznej w Jastrzębi - Bartodziej, Lesiów i Mąkosy Stare ogłosiły konkurs czytelnicy „Czytelnik na medal”, adresowany do uczniów klas I – VI.

19.02.2015. W Gminnej Bibliotece Publicznej gościł Teatr Edukacji i Profilaktyki „Maska”. Uczniowie Publicznego Gimnazjum im. Biskupa Jana Chrapka w Jastrzębi obejrzały spektakl „Lekcja życia”.

JEDLIŃSK

12.01.2015. Biblioteka zorganizowała świąteczny kiermasz taniej książki.

20-28.01.2015. Ferie w bibliotece: dzień z filmem „Zebra z klasą”, głośne czytanie fragmentów książek Astrid Lindgren, konkurs literacki „Zgaduj, zgadula”, gry i zabawy edukacyjne z łamigłówkami „Sokrates”, „Sieciaki na ferie” – zajęcia edukacyjne dla dzieci na temat bezpieczeństwa w sieci „Zużka i Tunio poznają Internet”, gry i zabawy komputerowe.

JEDLNIA

1.01-28.02.2015. W siedzibie biblioteki ekspozowano prace Małgorzaty Wólczyńskiej „Akwarela – pejzaże, architektura, martwa natura”, Jerzego Kaczmarka – „Obrazy olejne – pejzaże”.

JEDLNIA-LETNISKO

1.12.2014- 31.01.2015. W siedzibie GBP można było oglądać wystawę ozdób i stroików świątecznych i wystawę malarstwa olejnego i pasteli Izabelli Pietras.

1.02.2015. Otwarta została wystawa „Spacer ulicami Radomia” Marcina Maciejczyka. Pokazano prace wykonane akwarelą i temperą.

KOWALA

1.02-28.02.2015. W czytelni GBP odbywały się spotkania z dziećmi uczęszczającymi do świetlicy środowiskowej „Szansa”. Bibliotekarze czytali fragmenty bajek, do których dzieci wykonały ilustracje.

Filia w BARDZICACH

02.2015. Ogłoszono konkurs dla uczniów kl.0 na własną książeczkę. Wpłynęło 6 prac, wszyscy autorzy zostali nagrodzeni.

Filia w PARZNICACH

20-26.01.2015. Ferie w bibliotece, zajęcia dla dzieci w wieku 7-10 lat. Organizowano gry i zabawy literackie, konkursy wiedzy, plastyczne, wspólne czytanie.

PIONKI

11.01.2015. W ramach XXIII Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w budyn-

ku Miejskiego Centrum Kultury i Biblioteki pracownicy miejskiej biblioteki przeprowadzili loterię fantową, z której dochód przekazano na konto Fundacji.

19.01.2015. W czasie ferii zimowych w MCKiB odbyły się zajęcia dla uczniów szkół podstawowych „Zabawy kulinarne z książką”.

22.01.2015. MCKiB zaprosiło dzieci do wspólnego wykonania masek karnawałowych. Podczas zajęć najmłodszy mogli pomalować buzie w wybrane przez siebie wzory.

24.01.2015. Pracownicy biblioteki poprowadzili zabawę karnawałową dla dzieci z oddziałów przedszkolnych i szkół podstawowych. W programie znalazły się gry, zabawy, konkursy, malowanie buź i słodki poczęstunek.

27.01.2015. Podczas kolejnego spotkania w ramach ferii zimowych dzieci uczestniczyły w zabawie „Magiczne Drzewo”, prowadzonej przez bibliotekarzy.

17.02.2015. W kawiarni „Mokka” w MCKiB odbyło się inauguracyjne spotkanie Dyskusyjnego Klubu Literacko-Filmowego. Klubowicze założyli bloga: mymedialni.bogspot.com.

19.02.2015. Bibliotekę odwiedziła grupa starszaków z Publicznego Przedszkola nr 1. Dzieci zwiedziły bibliotekę oraz uczestniczyły w głośnym czytaniu bajek i rozwiązywaniu zagadek.

SKARYSZEW

19-30.01.2015. Podczas trwania ferii zimowych dla dzieci w MGBP w Skaryszewie odbywały się zajęcia plastyczno-muzyczne, prowadzone przez plastyka Marię Ostrowską oraz muzyka Paulinę Mamczarz. Temat zajęć brzmiał „Podróże po Polsce ze smokiem wawelskim”.

23.02.2015. Podczas trwania jarmarku końskiego „Wstępy” MGBP zorganizowała kiermasz książek. Na kiermaszu można było nabyć książkę „Skaryszewskie Wstępy” oraz inne publikacje promujące gminę.

1.03-30.03.2015. W MGBP odbywały się zajęcia plastyczne dla dzieci i dorosłych. Podczas warsztatów wykonywano palmy wielkanocne,

ozdoby i karty świąteczne oraz malowano piśnianki różnymi metodami.

WIERZBICA

10-11.03.2015. GBP zorganizowała spotkania autorskie z Robertem Gongiem „Pułapki wchodzenia w dorosłość”. Uczestniczyła w nich młodzież gimnazjalna z Rudy Wielkiej i Wierzbicy.

13, 16.03.2015. Odbyły się cztery spotkania z przedszkolakami z Wierzbicy pt. „Spotkanie z Wróbelkiem Elemelkiem”.

WOLANÓW

1.01-30.03.2015. „Talent, któremu towarzyszy dożywnia pasja” – to tytuł wystawy malarstwa Jerzego Kaczmarka, zorganizowanej w Gminnej Bibliotece Publicznej.

11.01.2015. Gminna Biblioteka Publiczna we współpracy z wójtem Gminy i dyrekcją Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Wolanowie zorganizowała koncert kolęd i pastorałek w wykonaniu zespołu folklorystycznego „Wolanianki” oraz „Starosądeczanie”.

ZAKRZEW

5.12.2014. Otwarcie wystawy malarstwa Marii Głowackiej. Na wystawie zaprezentowano ponad 50 obrazów olejnych: kwiaty, pejzaże, martwą naturę.

16.12.2014. W GBP odbyło się rozstrzygnięcie konkursu fotograficznego na fotografię z imprezy historyczno-plenerowej „Hubertus 2014”, zorganizowanej przez Stajnię Carino w Gulinie. Nagrodzone prace znalazły się na wystawie prezentowanej w bibliotece.

19-30.01.2015. Biblioteka zorganizowała zajęcia dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych. W programie były zabawy integracyjne, konkursy z nagrodami i wiele innych atrakcji.

2.02.2015. W sali widowiskowej GBP odbył się koncert zespołu „Zakrzewiaki”. Zespół zaprezentował piosenki ludowe z naszego regionu, stylizowane pastorałki oraz obrzęd „Zapusty”.

11.02.2015. Biblioteka oraz PG w Zakrzewie zorganizowały spotkanie z sędzią Anną Marią

Wesołowską. Tematem spotkania było bezpieczeństwo młodzieży

11.02.2015. Odbył się finał Gminnego konkursu ortograficznego dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych.

02.2015. Gminna Biblioteka Publiczna (dzięki środkom z Unii Europejskiej) otrzymała sprzęt i wyposażenie, m.in. pianino, projektor, kamerę, mikrofony bezprzewodowe. Wnioskodawcą projektu był Urząd Gminy w Zakrzewie, a jego celem było wzbogacenie oferty kulturalnej naszej biblioteki.

Filia w GULINKU

25.01.2015. Bal karnawałowy dla dzieci. Zabawa, której towarzyszyły tańce, gry, zabawy, konkursy i poczęstunek była także okazją do nawiązania nowych znajomości.

1.02.2015. W Domu Ludowym i filii bibliotecznej w Gulinku odbyła się uroczystość z okazji Dnia Babci i Dziadka. Dzieci przedstawiły pro-

gram artystyczny, recytowały wierszyki „Śpiewały piosenki. Gościom wręczono kwiaty i zaproszono wszystkich uczestników na słodki poczęstunek.

Filia w TACZOWSKIEJ WOLI

26-30.01.2015. W filii bibliotecznej odbyły się zajęcia dla dzieci. Biblioteka przygotowała ciekawą ofertę imprez: zabawy ruchowe, zajęcia twórcze i plastyczne, konkurs pięknego czytania oraz zabawę literacką „Podróże po dziecięcej literaturze”. Wszyscy uczestnicy otrzymali pamiątkowe dyplomy.

Zofia Nogaś

Kierownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego
i Sieci Miejskiej MBP w Radomiu

Marzena Berlińska

Pracownik Działu Promocji Książki i Biblioteki
MBP w Radomiu

Zaprosili nas

Anna Skubisz-Szymanowska

Dyrektor Zespołu Szkół Plastycznych im. Józefa Brandta w Radomiu na finisaż wystawy poplenerowej prac uczniów „Kosarzyńska 2014”. Zwiedzaniu wystawy towarzyszył kiermasz prac plastycznych oraz aukcja prac plenerowych (7.12.2014).

Ośrodek Kultury i Sztuki „Ressursa Obywatelska” na spotkanie autorskie z Robertem Gongiem, połączone z promocją najnowszej książki pisarza „666 do mroku” (12.12.2014).

Ks. Lech Grałak do Krakowa na obronę rozprawy doktorskiej z zakresu historii Kościoła „Inwigilacja pieszych pielgrzymek przez SB w latach 1976 – 1988” (12.12.2014).

Radomska Orkiestra Kameralna na koncert gwiazdkowy „Swinging with Sinatra”. Wystąpił Jarek Wist z zespołem oraz Radomska

Orkiestra Kameralna pod dyktando Jana Miłosa Zarzyckiego. W przerwie koncertu odbyła się aukcja charytatywna bombek choinkowych, malowanych przez znanych radomian (13.12.2014).

Stowarzyszenie Artystów Plastyków i Miłośników Sztuki pARTja oraz Wydział Sztuki Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu na otwarcie Ogólnopolskiej Wystawy Sztuki „43. Salon Zimowy”, zorganizowanej w Muzeum Sztuki Współczesnej (14.12.2014).

„Łaźnia” Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na otwarcie wystawy „I + I. Eva Hantová – rysunek, instalacja i Ria Kmetová – fotografia” (16.12.2014).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu na uroczyste Spotkanie Wigilijne (17.12.2014).

Wójt Gminy Wolanów Adam Gibała, Zespół Szkół Ogólnokształcących oraz Gminna Biblioteka Publiczna na koncert kolęd i pastorałek w wykonaniu Zespołu Folklorystycznego „Starosądeczanie” i Zespołu Ludowego „Wolanianki” (11.01.2015).

Prezydent Miasta Radomia Radosław Witkowski na Spotkanie Noworoczne z udziałem przedstawicieli środowisk twórczych, zorganizowane w „Łażni” przy ul. Żeromskiego (12.01.2015).

Muzeum Regionalne im. prof. Tomasza Mikockiego w Kozienicach na otwarcie wystawy fotografii Matthieu Duquenois’a „Sak Yan – magia tajskiego tatuażu” (16.01.2015).
Towarzystwo Muzyczne oraz Zespół Szkół Muzycznych im. Oskara Kolberga w Radomiu na koncert „Wśród nocnej ciszy...” (16.01.2015).

„Łażnia” Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na otwarcie wystawy Zuzanny Roguskiej „Fotografia/Rysunek” (16.01.2015).

Muzeum Regionalne im. prof. Tomasza Mikockiego w Kozienicach na otwarcie wystawy „Zatrzymać czas i pamięć. Dawne Kozienice w fotografii” (23.01.2015).

Ośrodek Kultury i Sztuki „Resursa Obywatelska” na premierę filmu dokumentalnego „Ocaleni” z udziałem Salomona Birenbaum. Film prezentuje wspomnienia żyjących do dziś radomskich więźniów hitlerowskich obozów koncentracyjnych. Został przygotowany w cyklu „Historia Cię szuka” (29.01.2015).
Ośrodek Kultury i Sztuki „Resursa Obywatelska” na „Hiszpański wieczór w Resursie” (31.01.2015).

Proboszcz Parafii Katedralnej ks. Krzysztof Ćwiek i Kanclerz Kurii Diecezji Radomskiej ks. prałat Edward Poniewierski na otwarcie Muzeum Katedralnego w bu-

dynku kościoła p.w. Opieki Najświętszej Marii Panny w Radomiu (3.02.2015).

Przewodnicząca Rady Powiatu Teresa Bartosiewicz, Starosta Radomski Mirosław Ślifirczyk i Powiatowa Rada Sportu na VI Galę Mistrzów Sportu Powiatu Radomskiego, zorganizowaną w Zespole Szkół Muzycznych w Radomiu (6.02.2015).

Dyrekcja Niepublicznej Szkoły Muzycznej I Stopnia w Radomiu na koncert Wigilijno-Noworoczny, zorganizowany w Teatrze Powszechnym (12.02.2015).

Prezydent Miasta Radomia Radosław Witkowski na Galę Mistrzów Sportu 2014 do Zespołu szkół Muzycznych (13.02.2015).
„Łażnia” Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria oraz Polskie Towarzystwo Numizmatyczne Oddział Radom na wykład Napoleona Kosińskiego „Emisja radomskiego pieniądza zastępczego w drugiej połowie XIX stulecia” połączony z promocją publikacji jego autorstwa na ten temat (25.02.2015).

Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia” w Radomiu na inaugurację projektu artystycznego „Pracownia ul. Lea 44, Kraków” (27.02.2015).

Zespół Szkół Muzycznych im. Oskara Kolberga w Radomiu na III Festiwal Kontrolowany AUSTRIA (28.02.2015).

Oprac. Anna Skubisz-Szymanowska

Spis treści

W pierwszych słowach <i>Anna Skubisz-Szymanowska</i>	1
Minął rok	
• W bibliotekach w Radomiu <i>Anna Skubisz-Szymanowska</i>	3
• W bibliotekach powiatu radomskiego <i>Zofia Nogaś</i>	19
Wydarzenia	
• Kocie święto <i>Kinga Olbromska-Miłosz</i>	29
Relacje,refleksje	
• Dobre spotkanie. Jak to zrobić? <i>Dariusz Wróbel</i>	31
• Teatralne spotkanie z książką w Warszawie <i>Paulina Soczówka, Małgorzata Skwarek, Kinga Olbromska-Miłosz</i>	32
Działamy (nie)prowinccjonalnie	
• Iłża w nowej odsłonie <i>Teresa Niewczas</i>	33
• Gminna Biblioteka Publiczna w Jastrzębi czyta dzieciom <i>Krystyna Sygocka</i>	35
• Z ortografią za pan brat – gminny konkurs ortograficzny <i>Zofia Maj</i>	36
• Bal dla czytelników <i>Małgorzata Kosel</i>	38
• Pułapki wchodzenia w dorosłość <i>Aneta Podkowa</i>	40
• Spotkanie z wróbelkiem Elemelkiem <i>Aneta Podkowa</i>	41
Z dziejów radomskiego bibliotekarstwa	
• Biblioteka Zakładowa Wojewódzkiej Spółdzielni Spożywców „Społem” <i>Marta Wiktorja Trojanowska</i>	43

• Marian Grzybowski (1930-2004) <i>Janina Kuśmierczyk</i>	45
Co nowego w SBP	
• Wiosenne spotkanie władz Okręgu Mazowieckiego SBP <i>Mariola Turek, Alicja Śliwa</i>	47
Z bibliotecznych pótek	
• Top lista 2014	48
• Wypożyczalnia Główna <i>Bogumiła Grabowska</i>	49
• Wypożyczalnia dla Dzieci <i>Małgorzata Minda</i>	50
• Czytelnia Ogólna <i>Marcin Minda</i>	52
• Czytelnia Regionalna <i>Maria Kaczmarska</i>	54
• Z czasopism regionalnych <i>Joanna Nagay</i>	55
• Kronika <i>Marzena Berlińska, Zofia Nogaś</i>	57
• Zaprośli nas <i>Anna Skubisz-Szymanowska</i>	61

